

DÖNEM: II

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

23'üncü Birleşim
11 Şubat 1992, Salı

İÇİNDEKİLER

- I. GELEN EVRAK
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI
A. GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

Sayfa
2879

1- Hür Demokrat Parti Mağusa Milletvekili.
Sayın İsmet Kotak'ın "Sosyal ve Ekonomik
Konularla" ilgili gündem dışı konuşması

-Çalışma ve Sağlık Bakanı Sayın
Ertuğrul Hasipoğlu'nun ilgili yanıtı

-İskan Bakanı Sayın Hasan Yumuk'un
ilgili yanıtı.

2880-2900

2- Yeni Doğu Partisi Gazi Mağusa Millet-
vekili Sayın Kenan Akın'ın "Tohum diye
dağıtılan gerek buğday, gerek arpa
tohumlarına ekim yapılmasından bir ay
geçmesine rağmen çimlenmemesi,
çimlenmemeden dolayı zarar gören üretici-
lerin durumu" konulu gündem dışı konuşması.

-Tarım ve Orman Bakanı Sayın İlkay Kamil'in ilgili yanıtı.

-Ekonomi ve Maliye Bakanı Sayın Nazif Borman'ın, konuya ilişkin konuşması.

-Sayın Kenan Akın'ın sözkonusu yanıtlara ilişkin konuşması. 2901-2918

-Sayın İlkay Kamil'in, Sayın Kenan Akın'ın konuşmasına ilişkin yanıtı.

3. Sosyal Demokra Parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin "Esnaf ve Zanaatkarların önlenmeyen sorunları" konulu gündem dışı konuşması. 2918-2935

-Ekonomi ve Maliye Bakanı Sayın Nazif Borman'ın konuya ilişkin yanıtı.

B.ONAYA SUNULANLAR

1. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin Türkiye Büyük Millet Meclisine yapacağı ziyarete ilişkin Karar Önergesi. (B.D.K.No:12/2/92) 2936-2938
2. Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Erdal Onurhan'ın, yurt dışı izin istemine ilişkin Tezkeresi. 2938

C. BİLGİYE SUNULANLAR

1. Ulusal Birlik Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Dr. Ruhsan Tuğyan'ın yurt dışı izin istemine ilişkin Tezkeresi. 2939
- 2.Yurt dışına giden Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'a Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Atay Ahmet Raşit'in vekalet etmesinin onaylanmış olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi. 2939

III. GÖRÜŞÜLEN TASARILAR

- 1- Din İşleri Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı (Y.T.No:52/1/91) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. 2940-2972

GELEN EVRAK
YASA ÖNERİLERİ

1. Sosyal Demokrat Parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin sunmuş olduğu Mal Bildirimi Yasa Önerisi (Y.Ö.No:2/2/92) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 6.2.1992) (Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine) (Başbakanlığa) (Halkın Bilgisine)

RAPORLAR:

2. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Vakıflar İdaresine bağlı Saray Otel'in 1980-1985 Mali Yıllarına Ait Hesapları İle İlgili Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin Raporu (Başkanlığa Geliş Tarihi:7.2.1992)

BAŞKANLIK DİVANI KARARLARI:

3. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, Ekonomi, Maliye Bütçe ve Plan Komitesinin Türkiye Büyük Millet Meclisine Yapacağı Ziyarete İlişkin Kararı (B.D.K.No:12/2/92) (Başkanlığa Geliş Tarihi:7.2.1992)

BAŞKANLIK DİVANI KARARLARI:

4. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, Cumhuriyet Meclisi Genel Kurulunun Çalışmalarına Ara Verilmesine İlişkin Kararı (B.D.K.No:13/2/92) (Başkanlığa Geliş Tarihi:11.2.1992)

TEZKERELER:

5. 4 Şubat 1992 tarihinde Yurt dışına gidecek olan Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'a, Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Atay Ahmet Raşit'in vekâlet etmesinin onaylanmış olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi:5.2.1992)

- 2880 -

BİRİNCİ OTURUM
AÇILIŞ SAATİ:10.20
BAŞKAN: EM YAŞLI ÜYE SIFATIYLA ALİ SÜHA
KATİPLER:Kutlu Evren - Ünal Üstel

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin II'nci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın, 23'üncü Birleşimini açıyorum. Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır. Buyurunuz.

(Ad okunmak suretiyle yoklama yapıldı.)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

Sayın milletvekilleri; şimdi gündemimizin birinci maddesi Başkanlığın Genel Kurula Sunuşlarıdır. Bu kısımda önce gündem dışı konuşmalara yer verilecektir. Daha sonra sırasıyla Onay ve Bilgiye Sunuşlar yapılacaktır. Madde uyarınca konuşmalar Hür Demokrat Parti Mağusa Milletvekili Sayın İsmet Kotak'ın dilekçesini okuyun.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

KATİP -

6.2.1992

KKTC Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

Cumhuriyet Meclisinin önümüzdeki ilk birleşiminde "Sosyal ve Ekonomik Konularla" ilgili gündem dışı konuşma yapmak istiyorum.

Bilgi ve gereğini saygılarımla arz ederim.

Saygılarımla,
İsmet Kotak
Milletvekili.

../2881.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında bu konu genel ve çok kapsamlı olarak ele alınmak durumundadır. Çünkü içinde bulunduğumuz konumda birbirimize bu konuda söyleyeceğimiz ve önereceğimiz önlemler vardır. Ancak ben yapılan girişimler ve gelişmeler içerisinde bir noktayı burda değerlendirmek için söz aldım. Çünkü bir sağırlar diyalogunun içerisine girdik. Bu konularda gereken girişimler yapılmadığı takdirde olumsuzluklar devam edip gidecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; arkadaşların, geç gelen arkadaşların yerine oturabilmesi için biraz nefes almış olduk. Konu sendikalar...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Sayın Başkan otursunlar.

BAŞKAN - Beyler lütfen dinleyelim.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden)- Dinliyoruz Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Devamla) - Dinle veya dinleme ben konusurum. Sizin için söylemedi herhalde Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün gece gördüğünüz gibi BRT bir defa daha sustu. Yapılan eleştirilere, yapılan açıklamalara rağmen henüz bir noktada buluşma olanağı olmadı ve yapılan açıklamaları son derece ilgi ile izlemekteyiz. Sakat, yanlış, tutarsız yasalara dayanmayan açıklamalar yapılmaktadır. Uyardığımızda özellikle teknik kadrodaki sorumluları kendi kendilerine bazı yasal maddeleri icat etmektedirler ve gerçekten ilginç tablolar ortaya çıkmaktadır. Efendim bu

sendika burda yetkili değildir. Grev yapacak olanın en çok Üyeye sahip olan sendika olması gerekir. Yasa böyle der diye de bize cevaplar verirler. Ne böyle bir yasa vardır, ne de böyle bir yasa maddesi. Ve resmi açıklama yaparlar. En, yani müdürlük mevkiinde oturan, veyahut daha üstte oturanlar veya sendikalar mikayıtlığında bakanlar kendi kendilerine bazı yasalar icat ederler, yasa maddeleri icat ederler ve söylerler. Ve basında da yayınlanır. Dünyaya da gülünç olmaktadır. Oyle ise bir kör döğüşü devam etmektedir. Bu yalnız BRT'de değildir, geriye kalan konulardadır.

Dolayısıyla çalışma alanında bir derlenme, toparlanma olmadığı takdirde bu kaos sürüp gidecektir. Bugün kamuoyuna sorduğunuzda yaptığınız bir araştırmada sendikaları istekleri ile bazı siyasi partilerin istekleri harman yapılarak piyasaya sürülmektedir. Ve kim ne derse, kimin ne istediği meydanda değildir. Gazetelerde çarşaf çarşaf ilânlar yayınlanmaktadır. %50 yalan ve kamuoyunu yanıltıcı bir yığın sorumlunun da bu konuda ağzını açtığı yok. Sıçan deliği bin altın herkes bir tarafta. Bu konuyu daha önce de burda kürsüde belirttim. Bu sorumluluğu alanlar kamuoyunu anında aydınlatmak mecburiyetindedirler. Meclise doğru yönlendirmiş ve bir tezgâh sürmektedir. Ve itham altına girmekteyiz tümümüz. Benim bildiğim iktidarın, iktidar kanadı veya Mecliste bu görevi yapanlar oturur ve açıklama yaparlar. Eğer konu mali ise oturur Maliye Bakanı ile de görüşür ve müşterek açıklama yaparlar. Eğer yasalarla ilgili ise ilgili makamlar yaparlar. Ben bu haktan yararlanmamakla beraber yararlanan arkadaşlar vardır. İşte taksitli, gümrüğü taksitli araç alma meselesine geliriz. Bir de bakıyoruz ki hayretler içerisinde bize sorular sormaktadırlar. %50 gümrükle ve gümrüğü taksitli. Bunun gazetelerde yayınlanıyor bunlar.

MUSTAFA ADAOGLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kim yayınlıyor?

İSMET KOTAK (Devamla) - Ama bir tanesi çıkıp da beyler, bu yalandır diye bir açıklama yapmıyor. Oyle ise efendim...

OLGUN PAŞALAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Meclis Başkanı açıklama yaptı Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Devamla) - 15 gün önce. O açıkladığında maaşlarla ilgiliydi efendim. Ve bir de bunundu. Ama %15'imiz yoktu. Şimdi %15 de girdi işin içine.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - E, onu uydurdular.

İSMET KOTAK (Devamla) - Tamam. Ama kamuoyu verilen bilgilere göre, kendine göre şekillenir. Eğer anında bir açıklamalar yapılır. Bu beni saran bir olay değildir.

Ama toptan Meclis itham altındadır burda. Hatalı mıydı, değilmiydi de tartışmıyorum. Bana göre bir yığın insanın gümrüğü taksitli araç alma hakkı varsa, milletvekilinin de yasal mekanizma işlediğine göre alma hakkı olur. Hiç bir sakıncası da yoktur. Geriye kalan, memur olması kendisine bir üstünlük getirmez. Ben böyle bir şeyi hiç anlamam. Ancak ben yine aynı konulara değiniyorum. Yani BRT'de grev olur, yalan yanlış bir açıklama yapılır. Buna karşın kamu görevlisi, sorumlu mevkide olanlar da yasa dışı açıklamalar yaparlar. Hiç bir yere dayanmadan, ve bu devam eder. Kimse bu mekanizmayı çalıştırmaz, Bir bakıyorsunuz sendikal istekler vardır, salt sendikal istekler ve sunulmuştur. Yazılarla, çizgilerle, zamanı geçmiştir. Ben bu kürsüden bütçe görüşmeleri esnasında bunu belirttim, açılışında. Milli Eğitim Bakanlığının bütçesi görüşüleceği sabah da burda dedim ki iki sendika vardır, üç sendika yahut, hiç birinin herhangi bir talebi bizim elimize gelmedi diye, açıklama yaptım, mesaj da verdim. Ve ondan sonra bana telefon edene de söyledim. Yani kapı kilitledikten sonra ortaya çıkan isteklerle bir yere varılamayacağını da belirttim. Ama mekanizmamız yanlış. Bence mekanizma yanlıştır. Ve burada bir yere varılamayacağını... Bir bakıyoruz ki arkasından sürekli olarak belirli makamlar gezinmektedir ve ileri sürülmekte olan isteklerin yarısı sendikal istek değildir. Buna da cevap veren yoktur. Ama makamlar kabul etmektedir. Bir mekanizma işlenmektedir. Beyler, bu Meclisin içerisinde birlikte görev yapmak üzere and içtik. Anayasa gereğince bu bir yasama organıdır. Buna saygınlığı sürdürmek bizim görevimizdir. Eğer bu devlet ayakları üzerinde duracaksa öncelikle yasama organının varlığına yönelik küçümseme, aşağılama, yerme, kötüleme olaylarının karşısına çıkmak mecburiyetindediniz hep beraber. Biz bundan ayrı kalıyoruz. Hür Demokrat Parti devletin belirli mekanizmalarına karşı yönlendirilmekte olan böyle bir girişimin ardında salt demokratik hakların kullanımının yatmadığını burada vurgulamak istemektedir.

Sosyal Sigorta olayına da değinip konumu kapatmak istiyorum. Çünkü ortada doğrudur bir ekonomik çıkmaz yaşamaktayız. Sayın Maliye Bakanı bütçe görüşmelerinde sunulan raporda bunu belirtti. Nedeni ne olursa olsun, nedeni üzerinde anlayamayız. Yarısında anlaşırız, diğer yarısında anlayamayız. Ama Sayın Başbakan televizyondan da yayınlanan konuşmasında ekonomik çıkmazı kabul etti. 1992-93'e doğru adımlar atılacağını belirtti. Dolayısıyla olay vardır. Sıkıntı vardır. Büyük bir kesim sıkıntı çekmektedir. Buna sanayici dahildir, üretimci kesim dahildir. Bir de çalışan kesimin bundan büyük boyutlarda etkilenmesi sözkonusudur. Ama bir de aracı-tefecî vardır ki büyük vurgun vurmaktadır. Kim ne derse desin bu engelenmemektedir. Sayın Erdal Onurhan'ın UBP'yi temsilen katıldığı, birlikte katıldığımız açık oturumda benim örnek olarak verdiğim, neden pahalılık, neden kaos ve üretimle ilgili verdiğim fiyatlar vardır. İşte bunlar bu. Bir örnek o gün verdim sarma. Sarma lahanasının fiyatı gidiniz Sayın Kenan Akın Maraş'tan alsın örneğini, Sayın Taşkent Karpaz'dan, siz Yeşilirmak'tan, köylüye ödenen miktarı beraber tesbit edelim. Bunun ağzı dili yoktur. Ya bindir, ya bin beşyüzdür ödenen. Ben açık oturumda konuşurken fiyat beş bin beş yüzdü parakente. Ertesi gün gittim parakentecide sekiz bin beş yüzdü. Öyleyse bu ülkede yani Körfez Kriziyle alakası olmayan, Poly Peck Kriziyle alakası olmayan ve bizim birinci derecede ilgi göstereceğimiz noktalar da vardır. Bu bir örnektir. Bir tek örnektir. Bir tek örnektir bu. Bu örneği çoğaltabiliriz.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - UBP Krizidir şimdi.

İSMET KOTAK (Devamla) - Dolayısıyla ilgili arkadaşların bu görevlerini yerine getirmemesinden halk büyük tedirginlik duymaktadır. Bunun falan partinin üyesi, filan partinin üyesi değil de hepsinin boynu altında kalmaktadır. Sabahleyin parakenteciye gittiğinde alırken sormaz kimse kimseye partisini. O da aynı parayı öder, öbürü de. Varsa öder.

Bu sıkıntıyı gidermenin yolu yöntemi vardır. Ama Hükümetin bir an önce bunun üzerine gitme zorunluluğu da gelmektedir. Ben bunu denetledim veya ben falan maddeyi açtımla bir yere varma imkânı yoktur. Kimse size kamu iktisadi teşebbüslerinin ve kooperatifin ekonomik devreden çıktığını söylemesin. Ozal'ın hayalci politikalarını daha fazla Kıbrıs'ta yer etmeyiniz. Dünyanın neresine bakarsanız bakınız, en açık şekilde serbest piyasa ekonomisi uyguladınız söyleyenlerde de belirli mekanizmalar vardır. Ve bunu Amerika'dan tutunuz Avrupa'nın birçok ülkesinde bulacaksınız. Bu mekanizmalar bırakınız kalite kontrolü şeklinde geliniz, otomatik olarak fiyata yansıyor. Ve kontroldur bunlar. İthalatında da Japonya ve Amerika'nın harbi nedir? Kendi bünyesini korumaya mı? Biz daha mı açığız? E yurt dışına açık, yurt içine açık, isteyen istediği fiyatı yapıyor. Ve bu yalnız kısa maddelerinde değildir. Geriye kalan hizmetlerde de iş çok büyük boyutlara varmıştır. Bir araba lastiğini alınız değerlendiriniz. Kaçakithal etmektedirler, kaçak pazarlamaktadırlar. Oyle ise benim mekanizmalarım var. Getiriyorsunuz bütçeleri inceliyoruz. ETİ, milyarlar akıtınız ETİ'ye verelim. Kooperatif, kendi kaynakları vardır, pekala daha rantabil vaziyete sokulabilir. Sanayi Holding'in belirli tesisi kaldı diğerleri ortada yok ama büyük bir kadro ordadır. Gerçekten değersiz ve kapanması gereken kurumları biz bütün söyledik. İşte Bütçe Komisyonunda da inceliyoruz. Toprak Ürünleri Kurumunun rezaleti meydanda. Geriye kalan birkaç tanenin gereksiz süt kurumu da bunun yanındadır. Gereksiz olanların yükü bütçeye ve elbette ki geriye kalan hizmetlerin yerine getirilmesini engelleyecek şekilde giderleri artırıcıdır bunlar, o halde bir yerde önlemlerin alınması gerekmektedir. Sürekli olarak bizim bu kürsüden gelip bunları söylememizle bir sonuç alınmaz. Maliye, Bütçe, Plân Komisyonunda söyleniyor, yazılıyor, öneriler sunuluyor ama neticesi yoktur. İlgili arkadaşların harekete geçmesi gerekmektedir. Yangın bacayı sardı. Her tepkide karşı tarafın haksız olduğunu kimse söylemesin. BRT olayında olduğu gibidir BRT'de bir taraf

vardı, taraf olmak istiyor sizinle. Karşı taraftan etkin bir temsiliyet yoktur. İnanmıyor ona yoktur. İdare Heyeti ne yaptığını bilmemektedir. Yetersizdir. Açık açık söylüyor gelsinler tartışalım. Kadroda belirli düzeyin üzerinde temsiliyetiniz yoktur. Genel Müdürlük çökmüştür, Genel Muavinlik çökmüştür, yasanın gerektirdiği ehliyet yoktur ortada evela. Bunlar apaçık meydana olan şeylerdir. Ama biz mevcutlarla veya partililerimizi de onların arasına katarak idareye çalışıyordu. Bununla bir yere varamazsınız. Diğer yerlerde yaptığınız hatayı ben partiliyim, ben partiliyim diyerek devam ettirmekteyiz. Onun için bu hataları bir yerde düzeltmek gerekmektedir. Ben bu konularda alınmayan önlemlerden ötürü sırf politik çıkar sağlayan çevrelere malzeme verdiğinizi söylemek için bugün söz aldım. İlgili arkadaşlarım biran önce önlem alacağını umut ederim. Sayın İskân Bakanı bir açıklama yaptı. Belki Hükümet kararıdır bilmiyorum haberlerde biz onu görmedik. Kıbrıs Türkü bir yanda Avustralya Türklerine şimdi sosyal konut yapacağız. Kıbrısta kalanlar mücahitlik yapacak. Kıbrıs'ta kalanlar askerlik yapacak. Kıbrıs'ta kalanlar bu davayı omuzlayacak. Ekonomik sıkıntıyı çekecek. Ama hasbel kader göçmen olmamışsa Kuzeyde oturmuşsa ya kira altında ezilecek veya göçe mahkûm olacak. Ancak kapımızın önünü toparlayalım. Yani bugün sanayi krizdedir. Eğer hakikaten çünkü gideceğiz Bütçe Komisyonu olarak, kusura bakmayınız bu konuda imkân ve ihtimal yok beni ikna edemezsiniz sizinle beraber olamam. Olamam ve ilgililere net şekilde ben de mesajımı vereceğim. Bugün sıkıntınız Üretim sermaye darlığıdır. Sanayi daralmıştır sermaye istemektedir. Düşük faizli. Pazar bulmak için destek beklemektedir.

Türkiye'de yığınla ihracatı teşvik, üretimi teşvik önlemleri vardır. Bundan yararlanılmıyor. Tarım da aynı şekildedir. Hiçbir tarım, bakınız bakan, Sayın Bakan bugün ikinci senesini doldurmuştur Tarım Bakanlığında. Ben, tepeden tırnağa o Tarım Bakanlığının yıllardır orada çöreklenmiş olan kadrosunu buradan eleştirdim ve bekledim bana bir cevap versinler, basında da cevap versinler. Buğday ekerler, arpa ekerler, buğday ekerler, arpa ekerler ilk çağdan beri. Hayvancılık konusunda on paralık bir ilerleme, belirli bir görüşleri yoktur. Önerileri yoktur. Bir yapılanmaları yoktur. İki de bir Güneyi misal vermeyiniz. İşte Güneyde yapılanları, gitsinler ve ziyaret etsinler. İşte İsrail. Gitsinler, gitsinler Türkiye'ye. Bakalım bitki örtüsü nasıl değişmiştir? Kuraklıkta da önlemi vardır. Fazla suyun olduğu yerde de önlemi vardır. Ne onda önlemi vardır ne başka tarafta önlemi vardır. Yok. Rastlamıyoruz. Bugün, Barış Kuvvetleri buradadır. Rakam üzerinde durmayalım. Ona buna rakam emanet etmeyelim. Ama, yıllarca Hükümette olan arkadaşlar bilirler, mücadele edildi. Efendim, Barış Kuvvetlerinin gıda maddesini ve diğer ihtiyaçlarını buradan sağlayınız. Büyük mücadeleler oldu. Çünkü, orada ihale, burada hikâye, yok bağlı olunan ordu vesaire denerek. Ama açıldı bu ve ihale yapılmaktadır. İhaleyi alan arkadaşlarla biz partide toplantı yaptık. Verecek sebzemiz yoktur. Verecek boyutta, ihtiyacı karşılayamıyorsunuz belirli kalemlerde. Bir tek kalemde karşılama tam oluyor, bir de bir, iki kalemde. Onun ötesinde yok. Peki, bir yandan iş istiyoruz, bir yandan üretimden bahsediyoruz. Ama bizim atadan kalma yöntemlerimizle yapabileceğimiz üretimi de yapamıyoruz. Sorumlusu kimdir bunun? Güneyde, zahmet etsin Tarım Bakanlığı uzmanları televizyonu açsın ve tarım saatini izlesin. Son derece ilginçtir. Son derece ilginçtir onların Güneyde sundukları yenilikler. Birkaç arkadaş izledikten sonra geldi, biz dedi artık tarlanın sürmesini de kaybettik onların yöntemleri karşısında. Bu böyle kalacak. Şimdi, belki Sayın İskân Bakanı kendi açısından belirli

iddiası olabilir. Ama, sanayi bu yıl da ölmek üzeredir. Tekrar düşük faizli, uzun vadeli kredi artı teşvikler beklemektedir. Nasıl teşvik istiyorsa. Buyurunuz Türkiye'ye. Teşvik edilmiştir. Aynı şekilde tarım beklemektedir. Ulaştırma sektörü çökmüştür arkadaşlar. Şu anda çökmüştür. Değil yazda, Sayın Turizm Bakanının sorunları şimdiden başladı. Hangi uçakta yer istiyorsanız yer yoktur. Çünkü, çekilen, piyasadandan çekilen havayolları vardır. Kıbrıs Türk Hava Yolları yeterince herhalde kaynak bulamamaktadır. Çünkü, Türk Hava Yolları da iki günde bir kendine uçak tahsis edecek değildir. Üçüncü kaynaklardan belki onu alacaktır. O halde ulaştırmamız desek, deniz ulaşımı, hava ulaşımı destek beklemektedir. Biz bu desteği vermiyoruz. Resmi Gazete'de çıkan bir ilân ilginç geldi bana. Girne Limanına, Kıbrıs limanlarına bağlı veya Kıbrıslı işletmecinin gemilerine indirim yapmıyoruz limanlarımızda. Hiç ayrı gayrısı yok. Türkiye Denizcilik Şirketine bağlı falan, falan, falan diye isim yazıldı, ilk defa gördüm böyle bir ilân, Resmi Gazete'de geçen gün gördüm. İddia ediliyordu, hayretler içinde kaldım. Liman indirimi uyguluyorsunuz.

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI MEHMET BAYRAM
(Yerinden)- Onlara var İsmet Bey.

İSMET KOTAK (Devamla)- Yok.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla)- Yerliye var da.

İSMET KOTAK (Devamla)- Nerde var?

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla)- Yerliye lvar.

İSMET KOTAK (Devamla), Efendim, özür dilerim Sayın Bakan. Ben rakamlarla da çalıştım. Öyle birşey yok.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla)- Ayrı tüzüğü var yerliye. Ancak o ayrıdır.

İSMET KOTAK (Devamla)- Bu gemi karşıya çıktığında, Mersin'e gittiğinde, yahut da Taşucu'na gittiğinde bir Panama gemisi muamelesi görmektedir ve yığınla para veriyor. Nasıl Türkiye'ye bağlayacağız? Sizin sıkıntınızı söylüyorum.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla)- Yok, şeyi diyorum ben. Yok Kıbrıs'taki uygulaması söylüyorum.

İSMET KOTAK (Devamla)- Ama Kıbrıs'ta da uygulamıyoruz efendim.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla), KKTC bandrollü olanlara özel fiyat var. Biz ayrıca Türkiye'den de alıyoruz.

İSMET KOTAK (Devamla)- Karşılıklı alırsınız bunu.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla)- Karşılıklı değil efendim.

İSMET KOTAK (Devamla)- Hani her sene protokol imzalar-sınız ulaştırmada indirimler, bilmem ne ...

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla), işçi hakkında bahsediyorsunuz siz.

İSMET KOTAK (Devamla)- Elbette tabii. Elbette. Evet, işte söylüyoruz. Eğer bugün karşılıklı olarak gidiş gelişimizi, pasaportu kaldırıp kimlik kartı vermekle yetmez ki bu. Birinin de birini taşıması lâzım ya denizden, ya havadan. Başka çaremiz yok. Ama bu imkânı yaratmıyoruz. Bu para meselesidir, kredi meselesidir. Varolan gelirleri iyileştirebilmesi paraya dayanmaktadır, krediye dayanmaktadır. Bunu yapmadığınız sürece, var olan uçak filolarının artışı üçüncü taraflara, eğer Türk Hava Yolları veremiyorsa, uçak kiralamaktır. Buble Air çekildiğine göre, Green Air yetersiz kaldığına göre veya birkaç tane o sıkıntı yaşanacak. Öyleyse ulaştırma sermaye bekliyor. Sanayi sermaye bekliyor. Esnaf ilân verdi gazetede, çarşaf, çarşaf. Ama yine politiktir belki verdiği organın. Biz de gözümüzün ucuy-la bakıyoruz. Kabul.

Ama sıkıntısı olan esnaf vardır onun sorununu halledemiyoruz.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - 15 Doları da...

İSMET KOTAK (Devamla) - Evet Türkiye'de, buraya gelirken 15 dolar, olay bu. Yani öyle ise ben temenni ederim Maliye, Bütçe, Plân Komisyonu giderken, satırbaşlıkları halinde bunu götürsün. Ardından hükümet gidiyor, oturulsun ve bunlar halledilsin. Ama lütfen Türkiye'nin yaratacağı kaynağı binalara harcamayınız.

İSKAN BAKANI HASAN YUMUK (Yerinden) - Açıklayacağız oradan İsmet Bey.

İSMET KOTAK (Devamla) - Efendim Sayın Bakan ister Avustralya-
lı'ya, ister Kıbrıslı'ya yapar, ben İsmet Kotak olarak bu memlekette binalara yapılmakta olan harcamanın ekonominin kanını emen bir uygulama olduğunu söylemek isterim. Ne zaman refaha ererseniz konut ve inşaat sektörünü hızlandırmak o zaman gelir. Başka ülkelerde fabrikalara giderseniz, tuğla ile çevirir fabrikayı faaliyet gösterir, bizde en lüksü ofisleridir. Hata buradadır. Şimdi ben size hiç yapmayın diye bir cümle söyleyemiyorum ama öncelik binalarda değildir. Beşparmak Dağlarını geçtiğiniz anda deniz sahiline kadar artık lüks villalar, binalar, apartmanlar kapladı her tarafı. ve bunların çoğu da boştur. Yazlıktır, olabilir, parası olan yapacak bunu. Sosyal konutu programlayınız yapınız kendi halkınıza bir program dahilinde yapınız ona ben engel değilim. İhtiyacı vardır halkımın yapacağım ama Türkiye'den ben 20 milyar bekliyorum, 25 milyar bekliyorum ve getireceğim ben bunu sosyal konuta vereceğim, Avustralyalı'ya vereceğim, bu mümkün değildir. Mümkün değildir, bunun yolu yöntemi ancak ekonomiyi diriltmektir ve bizim Sayın Maliye Bakanı rakamlarla verdi, ben burada uzun uzun rakamlara girmek istemem. Bunu diriltmenin yolu çok büyük bir olay değildir. Üzerine eğilelim ve ayağa kaldıralım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kotak. Cevap vermek istiyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTOĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)
Evvela bizden başladı, biz başlayalım.

BAŞKAN -Peki tamam, peki.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hükümet sözcüsü kimse o halletsin.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTOĞRUL HASİPOĞLU - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri;son BRT'deki olayla ilgili Yüce Meclise edindiğimiz tespitleri sunmak, bu vesile ile de Sayın Kotak'ın Çalışma Bakanlığı ile ilgili gazetesinde yazmış olduğu yazıyı da bu kürsüden cevap vermek istiyorum. Toplu Sözleşme Yasasında böyle bir madde yoktur dedi Sayın Kotak. Zaten Toplu Sözleşme Yasası yoktur.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) , Toplu Sözleşmede değil dedim .

ERTOĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Yasası da yoktur .

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) , Herhangi bir yasada dedim.

ERTOĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Yasası yoktur Sayın Kotak. Yasası olmayınca nerden olacak ki? Ama teamüller vardır.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yasasını da çıkaracaksın.

ERTOĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Pardon çıkaracağız birlikte, çıkaracağız inşallâh.

Bu ülkede teamüller vardır bir. Bir de 60-63 Cumhuriyet döneminde o zaman Papadobulos ile Türk-Sen'in ve bizim.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Ben koydum yürürlüğe onu.

ERTOĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ve biz Rum sendikalarla birlikte yapmış oldukları bir sözleşme vardır. Eğer bu sözleşme teamül olarak kalmışsa, BRT'de yapılan grev yasal değildir. Buna yasaldır demek mümkün değildir.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Yasanın olmadığını söyledik.

ERTOĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - BRT'deki olayı kısacak özetlemek istiyorum. Orada Bay-Sen'in 163 üyesi var, 60 tane KITAMS'ın var, bir 10 tane kadar Kamu-Sen var, 5,6,7,8 tane de Basın-Sen var. Yani 4 tane sendika var. Şimdi Yasa yok, 4 tane sendika isterse 4 tane üyesini greve sokabilir mi? Bu soruya cevap bulmamız lâzım, hep beraber bulmamız lâzım. Bu mümkün mü? Sonra eğer iş uyuşmazlığı var idi ise o teamül olmuştur. Devreye Çalışma Bakanlığı sokulmalı idi. Sokulmadı, hiç kimseye haber verilmedi, saat beşe beş kala gidildi, kapıcıya bir mektup verildi. Bekçiye verildi mektup ve sen bunu götürün bu günkü amirinize ulaştırın.

Ve olay, grev veyahut da onların dediği gibi veyahut da BRT'nin dediği gibi eylem başladıktan sonra grevde olduğu anlaşıldı. O şekilde. Yani, mektup da ellerine gidilmedi. Bize olayın intikali şöyle oldu: KITAMS Cumhurbaşkanına gitti ve bu olayı şikâyet etti. Cumhurbaşkanı bize telefon açtı. Böyle böyle bir olay dedi. Bize kimse böyle birşey intikal ettirmedi, kimse de gelip bizden herhangi bir yardım da istemedi. O halde dedi, ben gönderiyorum, görüşün. Geldiler görüştük. Olayı anlattılar ve diyorlar ki evet, biz bir hata işledik. ama bu hatayı işleyen biziz, sendikayız. O çalışanın suçu günahı yok. Şimdi olay, o zaman eğer hatasını bu şekilde kabul ettiyse azmettiren de suçlu oluyor, azmeden de, yapan da. Yani, ortada bir suçun olduğunu veyahut da onların iddia ettiği varsa eğer, o suç bizimdir. Çalışanın değil bu suç. Üstelik de Sayın Kotak, siz bir iş yerinde şalteri indirme hakkına sahip değilsiniz. Eğer içerdeyse, greve çıkmadan evvel indirmişseniz zaten suçlusunuz, sabotaja girer. Dışarı çıktıktan sonra tekrar içeri girip şalteri indirirseniz, yani orda da bu mümkün değildir. Grevi kırmış oluyorsunuz, içeri girmiş oluyorsunuz. Grev dışarıda yapılır. Teamüller budur. Şimdi, hal böyleyken, bu grevde haklı mıydı, haksız mıydı konusunu hukuk açısından araştırıyoruz. Biz İLO'ya da yazdık. İLO'dakilerle telefoniye de görüştük. Kendilerini Kıbrıs'a da davet ettik. Lütfen dinleyin Sayın Kotak bunları. Söylediğimiz önemli şeyler.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Senin milletvekillerin bırakmıyor.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Tamam, dinliyoruz. Tamam efendim, dinliyoruz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Onun için hukuki yönü de araştırılıyor. Sendikal yönü de araştırılıyor bu konunun.

BAŞKAN- Efendim, dinleyelim lütfen.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Biz İLO'dan ilgilileri de davet ettik Kıbrıs'a. En kısa zamanda gelecekler. Yazılı olarak görüşlerini de istedik. Telefoniye de görüşlerini istedik. Hukuk açısından da araştırıyoruz konuyu. Çalışma Bakanlığı üzerine düşen görevi behemehal yerine getirecektir ve haklıyı haksızı burada ayırdedecektir. Bundan kimsenin şüphesi olmasın. Çalışma Bakanlığı olarak bizim sendikalarla diyalogumuz gayet iyidir ve bu diyalogu da sürdürüyoruz. Amal bizimle diyalok kurmak isteyenlerle. Bundan daha doğal da birşey olamaz. Eğer, sizinle temas etmek istiyorsa, zorla da onu alıp da karşınıza getiremezsiniz. Bir noktaya varamazsınız. Sizin de biraz önce söylediğiniz gibi, zaten sendikal isteklerin çoğu siyasal dediniz. Burada haklısınız. Yani, hepsi sendikal haklar değildir istediklerinin çoğu. Burada size katılıyorum.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Ama onu eleştirdim ben, haklı bulmadım.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- İşte onu diyorum, ben de size katılıyorum bu konuda. Yani, istekleri sendikalı olduğu müddetçe halledilir. Nitelik biz hallettik. Kamu-İşi hallettik. Bank-Sen ile hallettik. Diğerleriyle herhangi bir problem yok. Metal-Sen ile devam ediyoruz. KITÖS ile görüşmelere devam ediyoruz. Yani, bizim diyalogumuz bunlarla gayet iyi

gidiyor ve onlar da memnun, biz de memnunuz. İmkânlarımız nispetinde elimizden gelen yardımı yapıyoruz. Yasalarla ilgili konulara gelince, ben, biraz da size sitem etmek istiyorum. Ben, hazırladığım çalışma yasalarını size verdim. Sizden görüş de istedim. Hiçbir şey bana bugüne kadar ...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Ben genel sekreterimi koydum, habire yazar işte. Daha ne yapsın? İnceleme yaptı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Evet, İş Yasası Meclisin gündemindedir. İnşallah bu hafta Komisyon Başkanımız lütfederlerse bu Perşembe görüşmesi lâzım. Meclis gündemindedir. Sendikalar Yasası yarın Bakanlar Kurulunun gündemine gelecek. Toplu sözleşme, Grev Yasası grubumuzun gündemindedir. Esnaf ve Zanaatkârlar Yasası yakında grubun gündemine getirilecektir. Yani, bir buçuk aylık süre içerisinde gerçekten bizim, bürokratlarımızın özverili gayretleriyle bir noktaya burada gelinmiştir. Bundan sonraki görev Meclise düşmektedir. Kanımca süratle bu yasaların çıkarılması gerekmektedir. Aksi takdirde bu tip olaylar sıkça tekrarlanacak ve yararının ve zararının kime dokunacağı da belli olmayacaktır. Bir ülke, her zaman söylediğim gibi yasalarla idare edilir. Behemehal bu yasaların çıkarılması lâzım. Burada şunu söyleyeyim. KITAMS PEYAK'ın direktörlerindedir ve kendisi bizzat yazılı müracaatla referandum istemiştir. Bir yerde siz referandum isteyeceksiniz, yani, en güçlü sendikanın toplu sözleşmeyi kimin imzalayacağı belli olması gereken sendikayı isteyeceksiniz, ondan sonra da diyeceksiniz ki hayır, ben de sendikayım, benim de hakkım vardır. Şimdi, bunları çok iyi düşünüp, çok iyi tartışmak lâzım. Bir de düşünün beşe beş kala gideceksiniz ve diyeceksiniz ki ben altı buçukta grev yapıyorum.

Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir grev olmamıştır, olmamıştır, mümkün değildir. İLO da da olamaz. Biz telefoniye de konuştuk insanlarla, kesinlikle diyor böyle şey olmaz. Siz beşe beş kala gideceksiniz, mesainin bittiği anda belge vereceksiniz de 18.30'da greve gittim diyeceksiniz. yoktur böyle bir şey. Ama dediğim gibi biz iyi niyetle gerek sendika bazında, gerek hukuksal bazda bu konuyu araştıracağız ve yine de bu konuyu Yüce Meclisimizin gündemine getireceğiz. Teşekkür eder saygılar sunraım.

BAŞKAN - Teşekkürler. Sayın İskân Bakanı.

İSKÂN BAKANI HASAN YUMUK- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İskân Bakanlığının işlevlerinden birisi İskân ve Eşdeğer Topraklandırma Yasası altında başka vatandaşlar, konutsuz olan vatandaşlarımıza sosyal konut yapmaya yöneliktir ver bu işlevlerini aralıksız sürdürüyoruz. Biliyorsunuz geçen dönem yapmış olduğumuz 224 sosyal konutun hak sahibi tespitine geldiğimizde, aşağı yukarı 724 hak sahibine, hak sahibi olduğu bildirimine gitmiş, ancak imkânlar ölçüsünde sosyal konutun 92 ve 93 yıllarında kaynak bulunduğu takdirde yapılacağı duyurulmuştur. Biz şu anda Türkiye Toplu Konut Projesinden istemiş olduğumuz kredi ve talepte olduğumuz kredi, bu sosyal konut amacıyla hak sahibi tespit edilen kişilere ve daha da ötesine sosyal konut yapılmasına yöneliktir. Ancak bunu şu andaki Hükümet programına da alan ve Türkiye'den sağlanan kredileri Avustralya'dan gelecek olan insanlara sosyal konut yapılacak şeklindeki yorum tamamen yanlış bir yorumdur. Bizim hedefimiz o değildi.

Biliyorsunuz 1974 Barış Harekâtından önce Rumların çeşitli baskılarıyla kendi yurtlarından can korkusu ile, gövensizliği nedeni ile kendi yurtlarından, Kıbrıs'tan İngiltere'ye, Avustralya'ya giden soydaşlarımız vardı. Özellikle bu soydaşlarımız

anavatanlarına dönmek istiyorlar. Kendilerinin Avustralya'da bulunan bazı derneklerin birlikte elçilik kanalı ile Bakanlığımıza başvurusunda, anavatana dönmek istediklerini ve yurt dışında yaşayan Türkleri sempozyumunda İskân Bakanlığının burada yapmış olduğu sosyal konutların fevkalade olduğunu, kendilerine de bu imkân tanındığı takdirde dönebileceklerini, ancak bütün finansmanın peşin olarak kendileri tarafından döviz olarak Bakanlığa yatırılacağını, gerçi bir kooperatif kurarak kendilerinin de yapabileceklerini, ancak kontrolün devlet eli ile yapılan sosyal konutlardan daha gövencede olduklarını belirterek kendilerine bir yer ayrıldığı takdirde Kıbrıs'a döneceklerini ve çocuklarını artık başka ülkelerde yaşatmak ve o kültürün altında değil de kendi Türk kültürünün altında büyütmek ve bu sıkıntıları gidermek için Kıbrıs'a döneceklerini bildirip, yer istediler.

Bildiğiniz gibi Lefke ve Yeşilyurt, Yeşilirmak yöreleri gerçekten gelişimin tamamen dışında kalmış, hatta ikide birde Rum tarafı Lefke gidiyor, Yeşilirmak gidiyor diye çağrılarda bulunuyordu. Biz işte yurt dışından bu derneklerin bize müracatını müspet karşılarken, bu karşılığını tamamen döviz olarak kendileri karşılamak kaydı ve peşin olarak ödeyecekleri, arsa payları zaten sosyal konutun içinde olduğunu, dolayısıyla devletin şu anda Anavatandan alacağı kredilerle değil de kendilerinin peşin olarak devlete ve Bakanlığımıza yatıracaklarını beyan etmeleri üzerine, arsa payları da yine belirli, bir bedel üzerinden, zaten sosyal konut birimlerinin maliyetlerini yaparken, arsa payları birim maliyetlerinin içerisine girdiği için, arsa payları da birim maliyetlerinin içerisine girerek, devlet kontrolünde kendilerine yardımcı olmamızı ve yurda dönmek istediklerini belirtmeleri üzerine, Bakanlığımız kendilerini özellikle Lefke ve Cengizköy ve Bağlıköy arasında yer ayırdığını, arzu ettikleri takdirde bu dernek, hatta Bakanlığımızı da davet etmişlerdir, maalesef bu vize konusu nedeni ile gidemiyoruz.

Kendilerinin buraya gelmeleri halinde Bağlıköy ve Cengizköy'de kendilerine arsa verebileceğimizi, paralarının Bakanlığa birim maliyeti üzerinden döviz olarak yatırmaları takdirde, bu konuda devletin kontrolünde kendilerine sosyal konut yapabileceğimizi bildirdik. Yoksa, ayırmış olduğumuz,. bütçeyle öngörmüş olduğumuz veya Türkiye'den alacağımız kredilerle ki bunu burada yaşayan, şu anda hak sahibi olan gençlere yapacağımız sosyal konut parasından değil, tamamen kendi paralarıyla yapabileceğimizi söyledik. Bizim istediğimiz zaten yurt dışında yaşayan ve Rumun baskısıyla vatanını terkeden Türkleri vatanımıza çekmektir. Zannedirim gazetede bu açıklama olmadığı için İsmet Bey, bu şekilde geldi.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yok, haber böyle değildi. Sizin açıklamanız böyle değildi gazetede.

HASAN YUMUK (Devamla)- Ben, haberi verirken detayına girmeden sadece yurt dışında yaşayan, Avustralya'da yaşayan Türklerin anavatanına gelmek istediklerini ve gönülümüzün, bağrımızın kendilerine açık olduğunu, Hükümet olarak....

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Biz önce geldiğimiz için kabahat ettik Sayın Bakan.

HASAN YUMUK (Devamla)- Efendim, burada, şimdi, kendi paralarıyla, kendi imkânlarıyla bir taraftan Rumun nüfusu bizim üç katımız nüfusu olduğunu söylüyoruz. Bir taraftan büyümek zorunda olduğumuzu söylüyoruz. Diğer taraftan zorluklarla, güçlüklerle, baskılarla anavatanlarını terketmek zorunda olduğumuz Türkleri göndermek istiyoruz. Madem, yurt dışındaki Türklerin dönüşünü istemiyorsak, biz, ki zannedirim İsmet Bey bunu kesinlikle böyle şey ifade kullanmadı. Biz, 1974'ten sonra da bütün Türklere çağrıda bulunduk. Gerek İngiltere'de, gerek Avustralya'da yaşayan Türkleri çağırdık ve kendilerine karşılıksız zaten burada göçmen statüsü altında ev ve arsa verdik. Ancak, şu anda kaynaklarımız zaten mevcut halkımıza ancak zor yetiyor. Fakat, yurt dışında yaşayan

bu soydaşlarımızın bu taleplerini kendi paralarıyla devletin kontrolünde konut yapmasına sıcak baktığımızı, arzu ettikleri takdirde kendilerinin beş tane kuruluşun, resmi kuruluşun yönetim kurullarına müracaatı elçilik kanalıyla geldi. Buna sıcak baktığımızı, ancak şunu tekrar ifade etmek istiyorum ki bizim kaynak aradığımız, gerek Türkiye'den, gerek buradan, sosyal konutun mevcut kaynaklarını buraya yatıracığımız diye birşey bahis konusu değildir. Tamamen döviz bazında kendilerinin Merkez Bankasına yatıracakları birim üzerinden kendilerine bunu yapabileceğimiz söyledim.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Tamam, bunu kabul ediyorum, bu kısmını. Açıklama yanlıştı herhalde.

HASAN YUMUK (Devamla)- Teşekkür ederim. Durum bundan ibarettir. Bunu açıklamış olayım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim. Başka söz isteyen?... Efendim, ikinci konuşmacıya geçiyoruz. Yeni Doğu Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Kenan Akın'ın 'Çimlenmeyen Buğday ve Arpa Tohumları" konulu gündem dışı konuşma istemi vardır. İstemin okunması lütfen.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Yine mi kuraklığı alacaksınız?

KATIP-

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

11 Şubat 1992 tarihinde yapılacak Meclisimizin olağan toplantısında 'Tohum diye Dağıtılan Gerek Buğday, Gerek Arpa Tohumlarının Ekim Yapılmasından Bir ay Geçmesine Rağmen Çimlenmemesi, Çimlenmemeden Dolayı Zarar Gören Üreticilerin Durumu" hakkında gündem dışı konuşmak istiyorum.

İsteğimin işleme alınmasını saygı ile rica ederim.

Kenan Akın
Yeni Doğu Partisi
Gazi Mağusa Milletvekili

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; keşke dağıtılan tohumlar, Hükümetin tohum politikası kendi görüş çerçevemizde, ülkedeki köylüyü destekleyecek biçimde olsaydı çbiz bu kürsüden bugün, Sayın Bakana veyahut da Hükümete teşekkür konuşması yapmak isterdik. Maalesef, bereketli başlayan gerçekten, son yılların en güzel yağış aldığı bu dönemde memleketimiz maalesef birtakım olumsuzluklarla cebelleşmektedirler. Yalnız, bugün, konumun dışında, bugün rastladığım bir olaya değindikten sonra, Hükümetin veya memleketteki devlete ne kadar sahip çıktığını veyahut devletin ne kadar sahipsiz olduğunu hatırlatması için bu konuyu ilgili bakanın dikkatini çektikten sonra konuya girmek istiyorum. Bugün Mağusa Hastahanesinde yaşadığım bir olay. Dün, bir hastahane personeli, Gazi Mağusa'da çalışan hastahane personeli izin istedi idare amirinden. O idare amiri, kadroda yeterli işçi olmadığı için izin vermiyor. Maalesef, aynı işçi, Gazi Mağusa Hastahanesinde çalışan bir işçi gidiyor, dışardan bir klinikten sahte, devleti çalmak için bir klinikten tahsa raporu alarak işe gelmezlik edepsizliğini göstermektedir. O edepsizliği yapan bugün, tüm devlet idaresini başıboş bırakmış Hükümetten başka, fırsat veren Hükümetten başka kimse değildir.

Kliniğin hangi yerin olduğunu söylemek istemiyoruz, politika yapıyoruz diyecekler. Hastahane çalışan bir personel dahi bugün eğer hasta ise, hastahanelerimize güvenmiyor.

BAŞKAN - Sayın Kenan , efendim sadede gelelim lütfen.

KENAN AKIN (Devamla) - Hasta değilse, eğer hasta değilse, yalan beyanlarla rapor alarak devleti çalma yoluna gitmektedir. İşte böyle bir olumsuzluk, böyle bir başıboşlukla hükümet, devletin imkânları halka sunmaya çalışmaktadır.

Fakat gördük, bu yıl o kadar güzel ürün beklenirken, yağmurlu geçmesine rağmen maalesef tohum politikası bu günkü üreticiyi ve devleti zarar etme yoluna götürmektedir. Bir ay geçmesine rağmen, bir buçuk ay geçmesine rağmen ekinler ekildiği halde maalesef birçok yerlerde tohum diye verilen arpa, buğday karışımı, sözde aldı tohum diye verilen tohumların, tohum diye yine tabir koyalım. Ekilen buğday ve arpanın maalesef çimlenmediğini görmekteyiz. Bu çimlenmemeden dolayı köylüye yüklenen zarar, bir yere, devletin yapacağı zararı hatırlatmak istersek, bunu düşünen arkadaşlarımız, yetkililerimiz varsa zararın kimlere yansıdığını görmek mümkündür. Böyle bir olay varken, bazı ziraatçı arkadaşlar köyleri gezdiğini ve köylülere vermiş olduğu cevabı da gördük. Maalesef verilen cevaplara dağdaki ayılar bile güler. Bırakın köyleri, efendim fazla yağmur yağdığı için buğdaylar fazla yağmur yağdığı için topraklarımız fazla ıslanmış, güneşdeki ışınları almamış, ısınmamış onun için buğdaylar, buğday tohumları, sözde tohumlar onun için çimlenmemiş diyerek, gülünç duruma düşmekte, devlet ciddiyetinden uzak, gülünç cevaplar vermektedir. Halbuki aynı köylü, aynı çiftçi Türkiye'den gelen sertifikalı tohum olarak ekiyor aynı tarlaya, tarlanın bir kısmı sertifikalı tohum, sertifikalı tohumun bitiminden sonra yerli tohum diye verilen buğday veyahutta arpayı ekiyor

Maalesef Türkiye'den gelen tohumlar çimlendi, diğer taraflar çimlenmedi. Bazı ziraatçıların cevabı da, derin ekim yapılmış efendim. Çok fazla derin ekim yapıldığı için ürün geç çıkacakmış. E, peki diğer sertifikalı tohum, tohum anlamındaki gerçek tohum çıktığına göre diğer taraftaki arpanın çıkmadığını iddia etmiyoruz. Buğdayların çıkmadığını görmek köylüyü suçlamak anlamına gelmemesi gerekir. Bugün yıllardan beri ambarlarda biriken, yanma olayı, ambarlarda beklemekten dolayı, birbirlerine sütüşmeden ve ambardaki ısınmadan dolayı yanan buğday maalesef tohumluk sıfatını yitirmiştir. Bunun başka izahı olamaz, savunması da olamaz. Bakıyoruz geçen yıl köylümüz arpayı biçtiği tarlaya , arpayı biçerken dökülen tohumlar mutlaka bu yıl da arpanın çıkacağı bir gerçektir. Tohum politikası yüzünden, tohum bulamamanın beceriksizliği yüzünden geçen yıl arpa ekilen tarlaya biz bu yıl buğday ekme mecburiyetini getirdik köylüye. Şimdi ne olacak? Eğer ki o buğdaylar tutsa bile, ki sertifikalı tohum da döküldü, buğday dökülenler bellidir. Bir kök buğday, bir kök arpa. Onun teslimini nasıl alacaksınız? Böyle geçen yıl biçmiş olduğu tarlada arpa ekilse de ekilmese de bu beriketli yağmurlardan dolayı arpa fişkırmaya başlamıştır. Arpa ekilmiş, geçen yıl arpa ekilmiş ve arpa biçilmiş tarlaya bu yıl buğday ektilmek mecburiyetinde bıraktınız. Mesarya'nın buğday yetiştirmeye iklim şartları müsait mi, değil mi? Toprak müsait mi, değil mi? Onu 17 yıldır bu araştırma yapılıyor ama bu yıl daha da bir kaos yaşandı arpa biçilen yerlere buğday ekildi.

Şimdi arpa ile buğday aynı tarlada beraber yetişmekte ve arpa ile buğday aynı biçerdöğerin ambarına biçilip stok edilecektir. Bir biçilirken arpa kurduysa, belirli nem oranını kaybettiyse artık, biçilmeye müsait geldiyse, buğdayı biçmeye daha zaman vardır. Biçildiği zaman, arpa ve buğday beraber biçilip ambarlandırdığı zaman, nem oranı yükselecek, bunun zararını tabii ki köylü çekecek. Ve köylü o arpa ve buğday karışık tohumlarını ambara getirdiği zaman ne olarak alacaksınız? Bunun zararını kim çekecek? Tabii ki günlerden beri bu beceriksiz ellerde olan Devlet Üretim Çiftliğindeki beceriksiz kişiler değil, banka faizleri ile borçlanarak, borç alan köylü çekmektedir. Bizim burada Yeni Doğu Partisi olarak derhal çimlenmeyen, tohumlardan dolayı çimlenmeyen, yanlış tohumlardan dolayı çimlenmeyen tarlaları ve köylüleri, üreticileri tespit edip, borçlarını dondurma yoluna gidilmesi gerekmektedir. Şimdi Türkiye kamuoyunda, her gün televizyonda görüyoruz, Ziraat Bankasına olan ana borçlarının faizlerinin affedilmesi sözkonusu. Biz, bırakın affedin demiyoruz, hiç olmazsa faizler işlemez. Kuraklık bitecek. Böyle bir bereketli senede bile köylü ekmiş olduğunu biçememenin tehlikesi ile karşı karşıyadır, ki şimdiden biz sizleri ikaz ediyoruz. Daha 6-7 ay var, ama artık çimlenmeyen tarlalar bellidir. Yanlış buğdaylardan dolayı, ekilmeyecek olanlar bellidir. Bunların tespit edilip derhal borçlarının dondurulması yoluna gidilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde o köylülerin traktörü de haczedilecek, biçerleri de veyahutta evindeki kullandığı gazocağı, bilmem neler gidecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; neden bazı köylere sertifikalı tohum verilirken, bazı yerleşmiş köylere, özellikle 1974 sonrası yerleşmiş köylere sertifikalı tohum verilmemiştir? Bu soruyu ben bu şekilde soruyorum. Artık onu sertifikalı tohum verilen köylülerle, sertifikalı tohum verilmeyen köylülerin ayrıcalığı neden yapılmıştır? Eğer bu ülkedeki yaşayan köylümüzün hepsi çiftçi ise, adil olarak bir köye 15-20 ton, 30 ton sertifikalı tohum verilirken, başka bir köye veyahutta bazı köylere neden bir tek tane dahi buğday tohumu verilmemiştir? Bu, büyük bir soru işareti, kaostur.

İkinci bir rezaletin yaşandığı Doğancı köyünü de hatırlatmak istiyorum. Bazı söylentiler vardır. Doğancı köyünün nüfus yapısı itibarı ile geniş bir nüfusa sahip olduğu halde, birçok köylümüz, Doğancı'da yaşayan köylümüz, oradaki insanlarımız, ekim yapmak için tarla icarlamak istediği halde, bir aileye 5000 dönüm arazi icar edildiği söylenilmektedir. Gerçi bu, Tarım Bakanlığı ile kesinlikle ilgisi yoktur. Bunun, Devlet Emlâk Malzeme, Maliye Bakanlığının bünyesinde. Uluşan ailesi diye bir aileye 5000 dönüm arazi icar edilmektedir. Yani yalnız Doğancı köyünde ekim yapmaya ihtiyacı olan, yalnız bu aile midir? Orada, o köyde yüzlere varan tarlasız, topraksız insan varken, tarla ekim için yanan tutuşan çalışkan köylü olduğu halde, bir kişiye 5000 dönüm arazi veriyorsunuz, diğer taraftan köylünün mağdur olmasına sebep veriyorsunuz. Bu söyleniyor. Eğer yanlışsa, gelip buradan yanlıştır deyin, Doğancı'da adaletli tarla icarı yaptık deyin, diyebiliyorsanız.

Bunun yanında, yine Doğancı'da Uluşan ailesine, ki ben bunu Sayıştay'a ihbar olarak da vereceğim, Uluşan ailesi, kuraklık gitmediği dönemde ekim yapmış olduğu arazilerden, 70 milyon TL para almıştır. Kooperatif Merkez Bankasındaki hesaplar mevcuttur. Devlet Üretim Çiftliğinin Doğancı'daki Uluşan ailesinden almış olduğu ürün tonajı da bellidir. Geçen yıl kuraklık gitti. Bu kuraklık gittiği halde o ailenin yanlış beyanından

Ve yahutta al takke ver külah oyunlarıyla 230,000,000 lira kuraklık parası aldığı söylenmektedir. Normal dönemde, kuraklık gitmediği dönemlerde biçmiş olduğu dönemdeki almış olduğu para 70,000,000, kuraklık gittiği dönemde, yalan beyanlarla 230,000,000 kuraklık parası aldığı söylenmektedir. Bu eğer yanlışsa ve yahutta Sayın Bakanın bilgisi yoksa, lütfen bu konuya eğilmesini rica ediyorum. Ki bu konuya değinirken şimdi yaşanan köylerde ekim alanlarında bitmeyen tohumları tespit için Tarım Fonunun, Sigortanın daha gerçekçi ve adil iş yapmasında buradan şimdiden uyararak durumundayım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dileğimiz biz yanılırız. Şu ana kadar çimlenmemiş ekili buğday alanları inşallah önümüzdeki günlerde çimlenir ve biz bu konuşmamızın yanlış olduğunu söyleyecek kadar medeni cesarete de sahibiz. Dileriz eğer çimlenirse de Hükümetin bu konuya sıcak bakıp köylünün biran önce zarar etmesini önleyecek tedbirleri, yani tekrar söylüyorum, borçlarının faizlerinin işlememesi için dondurulması yönüne giderek Bakanlar Kurulu kararını bekliyoruz. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Buyurun Sayın Tarım Bakanı.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KÂMİL - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir süreden beri ülkemizde bereketli bir yıl yaşamamıza rağmen bu yıl da bazı bölgelerimizden ekilen tahıl arazilerinin özellikle buğdayda çimlenmeyen bölgeler olduğuna dair şikâyetler alındı. Bugün Sayın Milletvekilinin, Sayın Kenan Akın'ın gündeme getirdiği konuya cevap verme imkânı bulduğum için çok mutluyum.

Bilindiği gibi 1990 - 91 üretim döneminde hep birlikte yaşadık. Bu ülkede peş peşe iki yıl kuraklık yaşadık. Ve bu kurak geçen yıllar tabii ki tahıl rekoltesini etkiledi ve örneğin 1988'de Toprak Ürünleri Kurumuyla Devlet Üretim Çiftliklerinin 68,000 ton arpayla 24,000 ton buğday alımına karşılık 1991'de sadece 8250 ton arpa ve 5650 ton buğday alma imkânı bulunabildi. Aradaki fark meydanda. Bu ülkede kuraklıktan, özellikle üst üste geçen bu iki yıl kuraklıkta tahıl rekoltesinde meydana getirdiği bu artışı kolay kolay tabii ki yüklenemezdi. Bu kuraklığın etkilediği tahıl rekoltesiyle bu yıl içinde bulunduğumuz yılın geçtiğimiz ekim yılında tabii ki tohum tedariki temini konusunda bir takım zorluklar olacağı da meydandaydı. Ve biz bu zorlukları önceden görerek dıştan bu ihtiyacın karşılanması için girişimler yaptık. Olanaklar yaratmaya çalıştık. Bunu zaman zaman gerek kamuya, gerekse bizi ziyaret eden üreticilere duyurduk. Ancak hepimizin çok iyi bildiği gibi bu ülkenin arpa konusunda iklimine ve toprağına uygun bir tek arpa çeşidi bulunmadı şimdiye kadar. Ve bu çeşidi dıştan getirme imkânı bulunmadı, geçmişte bulunmadı. Geçtiğimiz yıl yine aynı şekilde bulunmadı. Ve eldeki imkânlarla arpa ihtiyacını karşılamak için gereken çalışmalar başlatıldı.

Buğday konusundaki ise; buğday konusunda yine sıkıntı yaşayacağımızı dikkate alarak, Türkiye'den buğday tohumu talebinde bulunduk. Ancak, ihtiyacımız olan buğday miktarı verilemedi. Biz, Türkiye'den ancak 972 ton buğday tohumluğu alma imkânı bulabildik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımız, üreticilerimizin taleplerini karşılamak için bütün zorlukları zorlayarak 6800 ton arpa ile TC'den ithal edilen buğday tohumu da dahil olmak üzere, 4000 ton buğday tohumu hazırlayarak üreticilerin hizmetine sunuldu. Ayrıca, yine aynı ekim dönemi içerisinde, üreticilerin kullanımına sunulmak üzere, 700 ton hasıllık arpa ithal edilerek üreticilerimize dağıtıldı. Bu bahsettiğimiz, 6800 ton arpa ile 4000 ton buğday tohumuna ilâveten üreticilerimizin elinde 1991 ürünü tohumluk 2000 ton arpa ile 500 ton buğdayı da kendi olanakları ile ekim içine aldıklarını ilâve edersek, o zaman ülkemizin her yıl 550 ile 600 bin dönüm arasında ekili alanı bulunan ülkemizin, bu yıl 550 bin dönüm arazisinin yine sağlanan imkânlarla ekilmiş olduğu ortadadır. Dikkat ederseniz, ülkemizde her yıl 550 ile 600 bin dönüm arasında tahıl alanı ekilmektedir ve bu yıl bütün bu sıkıntılara rağmen, yine 550 bin dolayında alan ekilmiş bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başlangıçta söylediğim gibi, tabii ki Sayın Kenan Akın'ın söylediği gibi, özellikle 15 Aralık'tan sonra ekilen bazı bölgelerdeki buğdayın geç çimlendiğini veya yetersiz çimlenme olduğuna dair bilgiler gelmiştir Bakanlığımıza ve Bakanlığımız bu bilgileri aldığı günden itibaren Devlet Üretme Çiftlikleri ile Tarım Dairesinin uzmanlarını görevlendirerek bütün bu şikâyetlerin bulunduğu bölgelerde gerekli araştırmaları yapmaya başlamışlardır. Bu araştırmaların sonuçlarına göre, gelen sonuçlar değerlendirilecektir. Yalnız şunu bir kez daha Kenan Akın arkadaşım söyledi, ama ben de tekrarlayayım. Bu geç çimlenme, sadece tohumdan kaynaklanmaz. O size söylenen söze katılmamak mümkün değil Sayın Akın. Çünkü tohumdan

kaynaklandığı gibi, ekim alanının hazırlanmasından veya toprağın işlenmesinden bütün bunlar tabii ki etkiliyor. Ancak, tek başına bir faktör olamaz. Bütün bu çalışmaların sonuçları geldikten sonra yapılacak olan değerlendirmeler, yine gerek Yüce Meclise, gerekse kamuoyuna gönderilecektir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Tarım Bakanı.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden) -
Sayın Başkan; bir konuda açıklama...

BAŞKAN - Buyurun.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN - Sayın Başkan,
sayın milletvekilleri; ben, Sayın Kenan Akın'ın bir konudaki,
Bakanlığımla ilgili bir uygulama konusunda bu kürsüden serdedilen
yanlış bir bilgiyi düzeltmek için söz almış bulunuyorum.

Doğancı köyü, Devletin kiraladığı araziler bakımından
bizlerin devamlı bütün köylüyü üretime sokmak için gösterdiğimiz
gayretlere cevap alamadığımız bir köyümüzdür. Yani şunu söylemek
istiyorum. Her yıl, arazilerin kiralanması için köyde yaptığımız
çalışmalara köylünün icabet etmemesinden dolayı bir tıkanıklık söz konusudur.

Yani kiralamıyorlar. Kiralanmayan araziler bilahare burda bahsettiği şahıslara mecburen veriliyor. Zaten boş araziler. Köylü kendisi kiralamıyor. Peki kiralanmayan araziye üretime sokmak için bir aileye, bir kişiye vermek bir hata mıdır? Kesinlikle. Bunu kabul etmiyorum. Ve bizzat ben geçen yıl Doğanlı köyüne bütün arazinin kiralanması için defalarla memurları gönderdim, defalarla. Ve hiç bir toplantımıza, hiç bir çalışmamıza köylüler sebebini bilemiyorum var, yani küskünlükleri var, kendi aralarında, ayrı konu. Ama bu konuda arazi almak, kiralamak istemediler. Bunu ben ortaya konan bir görüşün karşısında doğru olan yahut düzeltme yapmak için ifade ediyorum. Ve biz tabii bu yıl, geçen yıl kurak olduğu için bir prensip kararı ışığında eski icarcılarına vermek prensibi dolayısıyla bu şahısta kalmıştır. Yoksa kesinlikle bir şahsa verilmesi yöntemi doğru değildir. Ama kiralanmayan araziler için de bunu yapmaktan başka çareniz yoktur.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Libazması kaldı içinde.

NAZIF BORMAN (Devamla) - Başka bir konu. Yani bu konu geneldir. Bu yıl da aynı durum oldu. Bu yıl pek çok köyümüz bereketli bir yıl olmasına rağmen kiralamamıştır. Bir çok köyümüzde kiralanmamıştır. Ama gidip ekmiştir o arazisini. Peki biz bunları şimdi yasal takibata uğrattık diye bir hata mı yapıyoruz? Yok. Köylü kiralamadı ama gidip o araziye ekmiştir. Kazara kuraklık olsa bu defa gelip bize baskı yapacak, ben ektim bana lütfen al parasını ve kuraklığa tabi tut. Bu da yanlış bir yöntemdir. Dolayısıyla özellikle Doğanlı köyünde defalarla yaptığımız çağrılara cevap alınmadığı için bu araziler bir aileye yahut bir şahsın ilgi sahasına girmiştir. Ve o şahıs da üretici olarak bu arazileri ekmiştir, biçmiştir. Bizim verebileceğimiz açıklama budur. Diğer şikâyetler kanımca esaslı bir gerekçeye dayanmamaktadır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

- 2911 -

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Çiğ kalpli olunca öyle olur. Nazif Beyin, doğrudur diyor. Siz orda diyorsunuz ki bilgi ver kendine. Çiğ kalpli olunca insan öyledir Sayın Bakan. İşte adam burada. Nazif Beyin söylediği doğrudur derim ben yine. Yani bunlar böyledir.

BAŞKAN - Buyurun.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hacı Dayı sen ne kadar doğrudur desen yine bana göre yanlıştır. Niye yanlıştır? Sayın Bakana saygıyla şey yapıyorum, belki kabul ediyorum. Köylü niye kiralama yoluna gitmiyor? Sen daha bir kere ya cazip değildir, yani bir adamın köylü fakirse, peşin parası yoksa taksitle getir Sayın Bakan.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden) - Bedava ister.

KENAN AKIN (Devamla) - Ürünle birlikte Sayın Bakan, hayır ben öneri getiriyorum burda. Yani katılmıyorum burda.

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - İcarlamamıştır.

KENAN AKIN (Devamla) - Yani katılmıyorum. Köylü icarlamamış olabilir. Neden? Neden icarlamamıştır? Parası yoksa, peşin ödeyecek parası yoksa tabii ki icarlamayacaktır.

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Bedava ekmek ister.

KENAN AKIN (Devamla) - Hayır Sayın Bakan, senet imzaların ürünle birlikte kesin parasını, bu sistemi getirin. Yani birinin parası var diye beş bin dönüm, bu doğru, katılıyorum. Yani siz de katılıyorsunuz. Bir kişiye beş bin dönüm arazi icarlamak doğru değildir.

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Ama defalarla adamlar gider...

2912/...

- 2912 -

KENAN AKIN (Devamla) - Ama diğerlerinin de icar edilebilmesi için nasıl tohumu ve gübreyi taksitle veriyorsa, devlete ait tarlaları da icar etme yoluna da o şekilde gitme durumuna gitmeniz lâzım adaleti sağlamak için. Bunun dışında gerçi Sayın Bakan buna cevap bile vermedi. Ürün ekildiği zaman, yani kuraklığa gidilmediği zaman o aile yetmiş milyon para alıyor. Kuraklık olduğu dönem iki yüz otuz milyon para alıyor. Nasıl oluyor bu iş? Bu iki yüz otuz milyonu nasıl parselliyorlar? Tarım Sigortasındaki çalışanlar şaibe altındadır. Ürün gittiği dönemde, yani kuraklık olmadığı dönemde o aile ekmiş olduğu arazilerden yetmiş milyonluk mahsül kaldırıyor, Sayın Bakan bunu hiç gündeme getirmiyor.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KÂMİL (Yerinden) - Getireceğim.

KENAN AKIN (Devamla) - Devlet çalınıyor burda. İki yüz otuz milyon kuraklığa gittiği halde iki yüz otuz milyon aldığı söyleniyor. Yanlış beyanlar var. Ya bu parayı verenler yiyor, ya da bazı yanlış şeyler var. Bunu niye gündeme getirmiyorsunuz? Devlet çalınıyor. Bunu burda ihbar ediyorum ben. Ona hiç değinmiyorsunuz. Değinmediğiniz zaman siz de ortak-sınız o zaman bu işe. O zaman açıklayacaksınız. Bu kürsüden konuşan milletvekillerini ciddiye alarak açıklayacaksınız. Sonra efendim köylü tarlayı iyi tımar etmemiş. Aynı tarla. Kaç dönüm? 50 dönüm arazinin bir bölümü. Taş yok, toprak yok. Aynı arazi, aynı tırmıkla sürülmüş, aynı tohum atma ile tohum atılıyor. Bir taraftan Türkiye'den gelen sertifikalı tohum çimleniyor, öteki taraftan tohum denilen pisliğe siz hâlâ tohum diye iddia ediyorsunuz. Köylüye yamamaya çalışıyorsunuz. Yanlıştır. Bu sizin ana fikrinizdir. Bu kadar bereketli dönemde hâlâ 550 bin dönüm arazinin ekildiğini söylüyorsunuz. Çıkın bakalım. Muharrem Söylemez çıksın söylesin bakalım, köyünde tohum alamayıp da ekemeyen kaç tane aile vardır? Burada ayrımcılık yaparak dağıtılmayan tohumları da söylüyoruz biz. Ona niye değinmiyorsunuz?

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KÂMİL (Yerinden) - Değineceğim şimdi.

2913/...

KENAN AKIN (Devamla) - Değineceksiniz. Niye önceden...

Türkiye'den gelen sertifikalı tohumu belli köylere ver-
diniz. Neden? Sebep neydi? Bazı köyler bu memleketin sınırları
dışında mı? O zihniyetten vazgeçin artık. Kenan Akın bunlara
değindi deyince, ayrımcılık yapıyor deniyor. Ayrımcılığı yapan
bütün, belki siz değilsiniz. Yani Tarım Bakanı oturup bu köye
tohum vermeyin dememiş olabilirsiniz, ama altındaki personel
bu terbiyesizliği yapıyor. Böyle bir icraat artık terbiyesiz-
liktir. Bu kürsüden bunu konuşmak istemiyordum. Ama böyle bir
icraat, 'A' köyüne sertifikalı tohum vereceksin, hemen yanındaki
köye vermeyeceksin, bunun adı terbiyesizliktir.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Tamam efendim, lütfen.

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Sayın Başkan; bu
literatürden bunu çıkaralım.

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Terbiyesizlikten
bahsediyorsun...

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekil-
leri; bu uygulamayı yapan, altınızdaki partizan memuru alıp
terbiye edin o zaman siz...

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - O kadar fena kullanma.

KENAN AKIN (Devamla) - Rahatsız oluyorsunuz tabii ki.
Tabii ki rahatsız oluyorsunuz.

BAŞKAN - Kelimeleri biraz daha dikkatli lütfen.

KENAN AKIN (Devamla) - Peki, 'A' köyünü, 'B' köyünü ayırırken
niye harekete geçmiyorsunuz? Bu kadar koltuğunuzda rahatsız
olmuyorsunuz. Politik çıkarlarınız uğruna o köye tohum veriyor-
sunuz kâğıtlarla, imzalarla. Ama bunları gündeme getirince rahatsız
oluyorsunuz. Bunu kullanmayın. Terbiyesizliğin daniskasını yapı-
yorlar işte.

- 2914 -

BAŞKAN - Rica ederim Sayın Akın.

KENAN AKIN (Devamla) - Hiç olmazsa savunmayın bu icraatları yapanları. O zaman siz çanak tutuyorsunuz.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KÂMİL (Yerinden) - Çok konuşma. Bilmen etmen konuşma.

KENAN AKIN (Devamla) - Bu söylediklerimden siz kendinize pay çıkartıyorsunuz ve size diyorum, Sayın Bakan koltuğunda bunları yapıyorsun demiyorum, iddia etmiyorum ben. Altındaki memurlar, size rağmen bunu yapabiliyor. Bunları söylüyorum ben. Seni aldatan memura dürüst mü diyeyim, terbiyeli mi diyeyim, ne diyeyim şimdi yani? Öveyim mi onu ben?

İLKAY KÂMİL (Yerinden) (Devamla) - Tamam, de yahu ne istersen de. Daha değişik birşey...

KENAN AKIN (Devamla) - Hâlâ tohum almamış, ekmeyen insanlardan bahsediyoruz, siz onlardan bahsetmeyin... 550 dönüm arazi ekilmiş. Peki, daha hâlâ geçen yıl tohum alan köylülerle bu yıl tohum almayan köylüler arasında bir rekolteyi bir araştırınız bakalım.

İLKAY KÂMİL (Yerinden) (Devamla) - Konuştuk ya, söyledik. Dinlemezsın herhalde.

KENAN AKIN (Devamla) - O zaman boşuna okuyorsunuz ama. Gelin Dörtyol, Korkuteli, Güvercinlik, Kurudere, gezelim meselâ Dip Karpaz'daki köyleri. Korkunç derecede buğday yetiştiren köyleri. Tohum vermediniz siz onlara. Veremediniz. Bana diyeceksiniz ki Kıbrıs'taki tohumlar başka ülkede yetişemiyor. Konya ovasına

2915/...

git bakalım, Mesarya Ovasından iklim şartları değişik midir acaba? Bunları, bu beceriksizlikleri hemen köylüye bu yapmadığınız işleri bu köylüye hemen mal etmeye, faktör etmeye çalışıyorsunuz. Bu beceriksizliği, hele hele bu bereketli dönemde hiçbir zaman Allah huzurunda bu günden kaçamayacaksınız. Aç kalan çocuk, borç ödeyemeyen köylünün günahını hepimiz çekeceksiniz. Bundan kurtulamazsınız. Ben, efendim tarla ekilmemiş, bilmem tarla iyi tımar edilmemiş diyerek soyut lâflarla bunları geçiştirmek mümkün değildir. Gelin diyoruz ki çimlenmemiş... Fazla eleştirmedik. Yani kuraklık gitti, bilmem, doğrudur. O açığı kapatmak mümkün değil. Ama gelin hiç olmazsa bu adamların borçlarını dondurun. Faizlerini dondurun. Artık hiç yapmasın. Zaten ektiğini biçemedi. Tarlasını biçerken mazotunu traktörünün, icarını vazgeçti adam. Gelin şu borçları dondurun diyoruz. Bu öneriyi yapıyoruz. Bu öneri ile ilgileneniniz yok. Hâlâ köylüyü, çiftçiyi suçlamaya kalıyorsunuz. Kendi beceriksiz personellerinize bir lâf söylediğiniz yok. Arpa ve buğday, bir dahaki sefere onun örneğini de getireceğim, hâlâ Devlet Üretme Çiftliği tarafından dikilmiş torbayı getireceğim buraya, görün bakalım nasıl tohum diye vermiş olduğunuz zibili göreceksiniz, tohum mudur, değil midir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkürler. Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KÂMİL - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir milletvekilinin ağızına yakışan bir şekilde tabii bize göre yakışmıyor ama...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Tabii o senin hoşuna gidecek bir konu...

İLKAY KÂMİL (Devamla) - Bu Meclis kürsüsünden kullanılması gerekmeyen ifadelerle bir milletvekili arkadaşım Meclise hitap ederken ben şahsen üzüntü duydum. Beklemiyordum. Bu tip konuşmaların da bu Meclis çatısı altında bundan böyle yapılmamasını temenni ederim.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Sen icraatını değiştir, biz yapmasını biliriz, konuşmasını biliriz.

İLKAY KÂMİL (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;...

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Köylüyü mahvedeceksin, ondan sonra o insanları koruyacaksın.

BAŞKAN - Sayın Kenan lütfen efendim.

İLKAY KÂMİL (Devamla) - Bugün de yaptığım konuşmada gerçekten gözardı ettiğim bir konu vardır. Ne oldu? Sayın Akın bir kez daha söz aldı ve bana bu konuda da söz söyleme olanağı sağladı. İlk yaptığı konuşmada burda Bakanlığım veya kuruluşlarımın taraf tutarak politik tercihlerine göre köylere tohum dağıttığını söyledi.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Sertifikalı tohum, onu belirtin, sertifikalı.

İL KAY KĀMİL (Devamla) - Bunu tabiî ki kendi keyfine göre her zaman yaptığı gibi yine bu konuda gündeme getirdi. Ben gerek kendisine, gerekse bu Meclise, şu anda yanımda yoktur, tohumların, sertifikalı tohumun hangi köylere ne ölçüde dağıttığımı getirip göstereceğim. Çünkü bahsettiğim istediğimiz rakamı almadığımızı söyledim. Dokuz yüz yetmiş iki ton bazıları seksen beş sertifikalı tohum alabildiğimizi söyledim ve bu tohumu da eşit ölçülerde elimizdeki olanakları dikkate alarak dağıtmaya çalıştığımızı ilave ettim. Ancak Sayın Akın ısrarla yine politik tercihlerimize bu konuda kuruluşlarımızın söylemeyi de istemedim fakat terbiyesizce ifadelerle söyledi, terbiyesizce bir dağıtım yaptığımızı ilân etti. Dolayısıyla tabiî ki bu Mecliste de kötü bir puan almış oldu bana göre.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Senden aldığım puan önemli değil.

İL KAY KĀMİL (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Doğancı konusunda herhangi bir bilgim yoktur. Doğancı konusunu araştıracağım. Bu şahsın Devlet Emlâk ve Malzeme Dairesinden tarla kiralayıp kiralamadığını şu anda bilmiyorum.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Ondan tatmin olduk.

İL KAY KĀMİL (Devamla) - Bunu Devlet Emlâk ve Malzeme Dairesinden araştıracağım.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Tohum, kuraklık fonudur benim şeyim.

İL KAY KĀMİL (Devamla) - Kuraklıktan ayrı tohum konusunu da araştıracağım.

KENAN AKIN - Onu araştır.

İLKAY KÂMİL (Devamla) - Beklerseniz ilâve edeceğiz konuşmamızı devam ettireceğiz nasıl olsa Sayın Akın. Ancak tabii ki herhalde arkadaşım bu konuda araştırdı. Bu belirtilen rakamların gerçek olduğunu ortaya koydu. Ben de araştıracağım. Eğer hata varsa üzerine gideceğiz. Bu tip şeylerden kaçmıyoruz. Bu tip şeyleri geçmişte biz gündeme getirdikleri zaman kendilerine teşekkür de ettiğimiz konular oldu. Biz ancak ümit ediyoruz bunun üzerine gideceğiz. Tabii yanlış beyanlar ve diğer konular hepsi aynı konunun içerisine girer. Araştırmamızı başlattığımız zaman bunların tümünü de aynı kapsamda değerlendirip sonucu duyuracağız. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Efendim üçüncü konuşmacıya geçiyoruz. Sosyal Demokrat Parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin "Esnaf ve Zanaatkârların önlenemeyen Sorunları" ile ilgili gündem dışı konuşma istemidir. Lütfen okur musunuz?

KÂTİP -

11 Şubat 1992

KKTC Meclis Başkanlığına,

İlk Meclis birleşiminde "Esnaf ve Zanaatkârların Önlenemeyen Sorunları" konusunda gündem dışı konuşma yapmak istiyorum.

Gerekli işlem için durumu saygılarımla bilginize sunarım.

Ergün Vehbi
SDP Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu tuaf lambadan fırsat bulduğumuzda kâğıdımızı koyup konuşmaya başlayacağız. Bir çok sorunun konuşulduğu bu günde herhalde yine güncel konulardan birisi de bu ülkenin orta direğinin büyük bölümünü oluşturan esnaf ve zanaatkârların sorunlarıdır.

Esnaf ve zanaatkârlar bu ülkede bütün gayretlere rağmen bunca yıldır bu ülkede hükümet eden Ulusal Birlik Partisinin çoğu kez engelleme sonucu doğru dürüst örgütlenememiştir. Yeni yeni bir kıpırdanmalar var ve temenni edelim ki bundan böyle hiç olmazsa bu örgütlenme çabalarını esnaf ve zanaatkârlar yoğunlaştırır ve sorunlarının çözümünde örgütlerinin daha etkin rol oynaması yolunu açarlar.

Bugüne kadar daha çok toptancı büyük tüccarın ve yine büyük sermaye sahiplerinin bir nevi yönteminde sorunlarını dile getirmeye çalışmışlardır ve bunda da başarılı olamamışlardır. Çünkü toptancı tüccarlar büyük sermayedarla esnaf ve zanaatkarların sorunları çoğu kez çelişir durumdadır. Bu ülkede gerçekten çalışan kesimin işçisi, kamu görevlisi ve orta direğini de büyük bir bölümünü oluşturan esnaf ve zanaatkar, uygulanan ekonomik politikalarla sürekli geriletilmekte, ezilmektedir. Bir defa bir ülkede bir türlü iflah olmayan, bir türlü önlenemeyen %80'lere varan bir enflasyon varsa, %80'lere ulaşmış enflasyonist dönemde çalışan kesimin, memurun, işçinin ve bununla birlikte küçük sermayedar sayılması lazım gelen esnaf ve zanaatkarın durumunu düzeltmesi mümkün değildir. Sürekli gerileyecektir, sürekli esnaf ve zanaatkar sermayesinden yiyecektir. Sattığını yerine koyamayacaktır ve yine bu enflasyonist koşulların getirdiği düzen nedeniyle bankaların tefeci türü birleşik faizi altında ezilecektir. Bugün bu ülkenin esnaf ve zanaatkarı bırakın aldığı krediyi geriye ödemesi, o birleşik faizleri bile ödeyecek durumda değildir. Yetişmemektedir. Aldığı krediyi faizini ödemeye yetişememektedir. Bu nedenle de sürekli rafları boşalmakta, sürekli çalışması önlenmekte, engellenmekte, sermayesi azalmaktadır. Böyle bir durumda enflasyonun baş sorumlusu olan Hükümet enflasyonu yaratan birinci müsebbibi olan Hükümet esnaf ve zanaatkarın sorunlarını hafifletecek yerde aldığı başka tedbirlerle bu sorunları katmerleştirmekte, büyütmektedir. Bunlara değinmek istiyorum. Bugün bu ülkenin zanaatkar kesimi olmak, yok olmakta karşı

karşıyadır. İthalat rejimi ile ve devlet eli ile Hükümetimiz örneğin ayakkabıcılara rekabet yapmaktadır. Türkiye'den gelen 0 gümrük ayakkabılarla paranın üreticisi ayakkabıcının rekabet edemeyeceği açık bir gerçektir, ithal malı ayakkabı olsun mobilya olsun, konfeksiyon giyim eşyaları olsun, bunlarla rekabet edebilmesi için yerli zanaatkarları organize edeceğine, teşvik edeceğine, örgütleneceğine, faiz altında ezilmelerini önleme yönünde tedbir alacağına tam tersine gümrükleri sonuna kadar artırmakta, yolcu beraberisi ve ithalat yöntemleri ile bu zanaatkarların biraz daha ezilmesine neden olmaktadır. Bugün dünyanın ayakkabıcıları fırsat bulduğu oranda ithalata yönelmiş durumdadır. Fırsat bulamayanlar da piyasadan çekilmiştir, dükkanını kapatmıştır ve işçi ya da devlet kapısında memur haline gelmiştir. Türkiye gibi dev bir ülkeden 60,000,000 nüfusu olan bir ülkede ithal edilecek mobilya ile yerli mobilyacının girdisi pahalı, gümrüğü pahalı, işçiliği pahalı olan yerli mobilyacının rekabet etmesi mümkün değildir.

Rekabet edebilmesi için devletin o mobilyacıya, o zanaatkâra, o ayakkabıcıya, o terziye sahip çıkması gerekir. Nasıl sahip çıkacak? Ucuz kredi temin ederek sahip çıkacak. Gümrüklerin, ithali doğrudan doğruya yasaklayarak değil, ama hiç olmazsa dengeli tutarak rekabet edebilecek koşulları ona yaratacağın ve yine dev tröstlere karşı rekabet edebilmesi için bırakın örgütlenmelerini, dev örgütler önünde tedbir getirmeyi, örgütlenerek, birleşerek, kooperatifleşerek rekabet edebilecek duruma gelmelerini sağlamak yönünde yardımcı olacak. Soruyorum. Hükümetimiz yıllardır bu söylediklerimin hangisine destek olarak esnaf ve zanaatkâra sağlamaktadır?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devletimiz, esnaf ve zannatkârı destekleyecek yerde bir numaralı köstek durumuna gelmektedir. Her konuda. Nereye bakarsanız bakın aynıdır. Alın çarşı esnafını, alın belediye pazarını, namı diyar bizim eski lisanımızda Bandabuliyayı, ben ilâ nihaye belediye pazarı, Bandabuliyaya o eski haliyle gidecek diye tutucu bir düşünceye sahip değilim. Pek tabii ki gelişen kentler nedeniyle, yapılan yeni yatırımlar nedeniyle o belediye pazarı belli bir dönem sonunda önemini yitirecektir. Dışarda da manavlar türemiştir, bütün bakkallar aynı zamanda manavlık yapmaktadır. Kasaplar, o belediye pazarından çıkmış tışarıya açılmıştır ve yine bilinçsizce veya Hükümetin partizanca tavırları nedeniyle hiç de o liberal ekonomi politikası anlayışına uymayacak biçimde bir mahallede dört veya beş kasap açılmasına da olanak tanınmıştır. Doğal olarak da belediye pazarının esnafı mahvolmakla karşı karşıya gelmiştir. Peki, biz onları tutabilmek için gelişmeyi mi önleyelim? Hayır. Onu söylemiyorum. Ama devlet olarak o insanların sorununa çözüm getirmek mecburiyetindediniz. Eğer o otobüsleri şehir dışına çıkarırsanız, eğer o belediye pazarına müşterilerin, köylülerin inmesi güçleşecekse, bunu yapmaktan vazgeçin

demiyorum. Ama o esnafı da ele alarak sorunlarını çözün. Yeni bir belediye pazarı mı yaparsınız, onları kredilendirmek suretiyle daha modern işletmelere mi sevkedersiniz, ucuz, düşük faizli rehabilite etme yoluna mı gidersiniz? Ama bir biçimde gidersiniz ve bu devletin birinci görevidir. Siz ne yapıyorsunuz? Bırakınız ölsünler, bırakınız mahvolsunlar, bırakınız iflâs etsinler politikasıyla esnafı karşı karşıya bırakmış durumdasınız. Yüksek faiz politikasını bu memlekete üç beş tane bankacı, bankacı bile değil, üç beş tane tefeci zihniyetiyle bankacının isteği doğrultusunda bu ülkeye ithal ettiniz, getirdiniz. O dönemlerde de söyledik. Bu enflasyon ortamında, bu yüksek faizlere dayanacak esnaf, zanaatkâr bu ülkede yoktur. Kaldı ki bırakın yüksek faiz politikasını ülkeye ithal etmeyi, yasal olmayan bir biçimde, kanunsuz bir biçimde bu bankacıların tefecilerden daha acımasızca bileşik faiz uygulamasına da olanak tanıdınız, serbest bıraktınız, takip etmiyorsunuz. Yasaların gereğini yerine getirmiyorsunuz. Her üç ayda bir faizlerin kapitalize edilmesini ve yerine bileşik faizlerin o alınan kredilerin üstüne binmesine fırsat tanıyorunuz ve devlet de halkı, bankalarla esnafı, bankalarla çalışan insanları hep davalı hale getirdiniz. Hep mahkemelerdedir, herkes, biz dahil. Herkez mahkeme kapılarındadır aldıkları kredilerle. Soruyorum bakalım o bankalar aldıkları, sizden aldıkları, düşük faizle aldıkları İhtiyat Sandığı paralarını geri iade ediyorlar mı? Özel bankalarımızdan hangisinde kaç on milyarlarca İhtiyat Sandığı parasının sadece %55 faizle durduğunu hepimiz biliyoruz. Sağı solu birkaç milyon için dava eden Kooperatif Merkez Bankasının yöneticilerini partizanlık yapmak için tam İhtiyat Sandığı paralarından 40 milyara verdiniz ve geri döndü, Niye esnafı...Efendim?

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sigorta parasının bütünüdür.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet. 40,000,000,000 İhtiyat Sandığı parası vardı meteliği dönüyor. Ve bu paraları kimlere düşüş çektirdiklerini de çok iyi biliyoruz. Ama esnaf 3 tane, 5 tane bankacının elinde, dediğim gibi aldığı krediyi bırakın bir kenara. Faizini ödemeye yetişmiyor. Peki ne alacaksınız? 10 sene, 15 senedir bu memlekette ticareti pompaladınız. Yanlış biçimde pompaladınız. Ticaretin ancak sanayinin gelişmesine, küçük sanayinin gelişmesine, turizmin gelişmesine, üretimin gelişmesine bağlı bir olgu olduğunu unuttunuz, bu memleketin insanını sağlıksız bavul turizmine ittiniz. Siz ittiniz. Hükümet olarak ittiniz. Emekli olan, emekli ikramiyesini aldı merdiven altında, merdiven altını dükkân haline getirdi ve bavul turizmine hizmet eder hale geldi. Bu olgu her koyun kendi bacağından asılır diyor Hükümet. Peki o zaman Hükümet olarak sizin fonksiyonunuz ne? Niye yönlendirmediniz? Ticaret ancak üretim olursa ve o üretilen mallar sonucu dönen ticaret gelişirse ülke ekonomisine katkı sağlar. Yoksa bavul ticareti gibi sağlıksız 3 ay devam eden, 3 ay kapatılan, 3 sene sürüp bir günde cız yandınız denen sağlıksız bir ticareti bu memlekete istihdam yaratmak, katma değer getirme yönünde pek geçerliliği olmadığı açıktır. 15 yıldır bizim bu söylememize rağmen bunu teşvik ettiniz. En altında herkesi bu sahaya doğru kaydurdunuz. Şimdi de bir gün içinde, bir ay içinde 15 yılda meydana gelmiş bir olguyu ortadan kaldırdınız, kapattınız. Türkiye ile ilişkilerimiz iyi olmadığı için Türkiye'deki yasaklamalara, bazı yasaklamalara kurban ettiniz. E bunun sonucunda dükkânlar siftahsız açılır siftahsız kapanır hale geldi. Peki bu adamlar bu esnaf, bu yıllarca çarşıya pazara yığılmış olan ve rekabet koşulları ile birbiri ile ezer hale, çığner hale gelmiş olan insanlar ne yapacaktır diye düşünmek kimin görevidir? Kendileri düşünüyorlar, bir araya geliyorlar eylem kararları alıyorlar ve önerilerde bulunuyorlar. Her yönü ile sağlıksız bir kredi sistemi vardır.

Bankalar kısa sürede Odenecek krediye yönelirler ve faiz altında esnafı ezerler. Dünyanın her yerinde teşvik edici, teşvikle, destekleyici kredi sistemi var. Acaba Hükümetimiz seçim dönemleri haricinde de partizan amaçlı verdiği krediler dışında da bugün maalesef yaşam kavgası vermekte olan esnaf ve zanaatkârı desteklemeyi, canlandırmayı veya başka sahalara yönlendirmeyi düşünüyor mu? Biz böyle bir gelişme görmüyoruz. Devletin kendi kamu bankaları da bu yönde bir kredilendirme sistemini geliştirmiş değildir. Devletin yine bu esnaf ve zanaatkârı teşvik ettirebilmek, en azından başka sahalara yönelmelerine fırsat verebilmek için gümrük sistemi ile oynayarak rekabet olanağı yaratmayı düşünüyor mu? Tam tersi. Tam tersini yapıyorsunuz. Gümrüklerle oynuyorsunuz. Daha kolay esnafı, dükkânları, zanaatkârları daha kolay öldürecek şekilde gümrükleri artırıyorsunuz.

Senelerce pompaladığınız bavul ticareti neye dayanıyordu? Türkiye'den gelecek turiste dayanıyordu. Türkiye'den turist gelecek, burada, çarşımızda, pazarımızda ucuz mallar alacak. Dolayısıyla dükkânları gezecekler, mal alacaklar, o esnaf kazanacak, o esnaf kazanırken lokantacı da çalışacak, kazanacak, o kazanırken taksici çalışacak. Böyle bir sistem kurulmuştu. Sağlıksız olsa da yürüyordu. Şimdi, bavul ticareti oldukça aşağılara düşmüş bulunuyor. Bundan öteye, bu çarşı, pazar hareketliliğini meydana getiren ikinci bir etken de çalışanın ücretleri, yani işçinin ve memurun ücretleridir. İyi ücret alırlarsa, boğazını doyurmak, karnını, çocuk çoluğunu doyurmaktan öteye artık paraları varsa, onlar da çarşığı pazarı canlandırarak şekilde ticaret yapacaklardır, esnaf da bundan yararlanacaktır. Doğaldır. Hep bunlar biribirini besleyen bir sistemdir. Şimdi ben bakıyorum. Bavul ticareti ortadan kalkmış, gümrükleri kolay vergi alma yolu olduğu için habire yükselttiniz. Yükselttiğiniz için de çarşı, pazardaki mallar pahalılandınca Türkiyeli turiste cazip gelmek oldu. Çok tadilattan alabilecekleri mallar varsa da gelmesinler diye uçak biletlerini bu kez yükselttiniz. Uçak alıyor, Kıbrıs Türk Hava Yolları uçak alıyor tekerlemeleriyle, ortağı olan Türk Hava Yollarını Dolar bazında 10 milyon Dolarlık borcunu ödeyebilmesi için olağanüstü boyutta bu kez uçak biletlerini yüksektiniz. Hangi babayığit Türkiye'den, İstanbul'dan, 700, 800 bin lira ödeyecek de, buraya gelecek de, alış veriş yapacak? Niye gelsin anlamadım. Orada daha ucuz zaten mallar. Bize göre daha ucuz. Gümrükler daha düşük, uçak bileti de vermiyor, söğüşlenmiyor da en azından ve bu İstanbul'dan Lefkoşa'ya yükselttiğiniz uçak fiyatı biletiple Avrupa'dan Afrika'nın Güneyine, Safari'ye, Hawai'ye tatile gidiyor. Hem de bir haftalık, on günlük. Ne biçim düşünce, ne biçim teşvik? Bugün bir öğrencinin İstanbul'a gidiş gelişi 600 bin liradır. Geçen hafta da onu gündeme getirdim. Kim ödeyecek, nasıl verecek? Nasıl, yani gelmesin insanlarımız, ama talebelerimiz de gelmesin. İnsanımız da Londra'dan gelmesin.

onu da zaten perişan ettiniz. Ne doğru dürüst bir ulaşım var, ne bilet fiyatlarında makul bir miktar var. Onlar da gelmiyor. Türkiyeli turist de gelmesin. İşte gelmiyor. Hepsini kestiniz. Altın yumurta yumurtlayan tavuğu öldürdünüz, şimdi de esnaf ölüyor. Tabii, esnafa dahil herşey, dükkâncı dahil, zanaatkâr dahil, ayakkabıcı dahil, lokantacı dahil, ölüyor, hepsi can çekişiyor. Küçük esnaf, sanatkâr düzeyindeki turistik tesisler hepsi dahil, taksiciler perişan haldedir. Taksiciler, onları da perişan etmek için ne elinizden gelirse yapıyorsunuz. Bir de o mazot zamları, habire ruhsat paralarının artırılması, şimdi habire telefon paralarının artışı, kim nasıl ödeyecek düşünmeden aldınız elinize satırı, vira Sayın Maliye Bakanı, sallayın bakalım daha karşınızda kesecek kimi bulacaksınız? Herkes kesilmiş, düşmüş yere. Sadece bir avuç tüccar bu memleketin özelliği nedeniyle kaçak, Türkiye'ye mal yollayabiliyor toptan olarak. Asker vasıtasıyla biraz mal satabiliyor. Yalnızca bir avuç tüccar, büyük tüccar, ithalâtçı tüccar ve bir avuç bankacı bu memleketin kaymağını yer hale geldi. Taksiciye, geliri devlet kendi eliyle rekabet ediyor. Niye? Seçim zamanı söz veriyorsunuz. Gidiyorsunuz Maraş'a, abi, bir "T" izni verirsen, 40 oyum var ha. 0 40 oy 4 oy mudur, 5.5 oy mudur bilmiyorum ama, hep de maaşallah satanlar 40 oy, 50 oy, 500 oy falan birlikte satıyorlar.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kendi bile vermez ondan sonra.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- "T" iznine oy satın alıyorsunuz. Açık söylüyorum. "T" iznine oy satın alıyorsunuz Ulusal Birlik Partisi Hükümeti olarak itham ediyorum sizi ve gelin ispatlayalım. Son birkaç senede kaç tane taksisi olmayan kişiye "T" izni verdiğiniz ortaya çıksın. Yasaktır, verememeniz lâzım, vermemeniz lâzım. Ama siz, taksisi bile olmayan insanlara seçimde vaatte bulunduğunuz için "T" izni verdiniz ve ortalık "T"den "Z" ten geçilmiyor. Şimdi de "Z" çiler şikâyet ediyor. Tabii şikâyet edecekler. Rekabet artık birbirini öldürecek boyuta geldi. Niye? Seçim yatırımı. Ona "Z" izni, "Z" araba imtiyazı, buna "T" izni vaadi veriyorsunuz.

Bankacıların birleşik faiz uygulaması ile esnafı ezmesine fırsat arıyorsunuz Hükümet olarak. Gümrükleri güya milliyetçi bir düşünce ile onun kılıfı da hazır efendim. Yani Anavatandan gelecek ayakkabıya da gümrük mu uygulayalım? Bizim kardeşlerimiz orda da bu hava ile bu kılıfla gümrükler sıfır. E kim rekabet edecek? Hangi kunduracı? Hangi marangoz rekabet etsin? O devlet bunu düşünmeden Hükümet olarak onları da sıfırladınız ve öldürdünüz. Hep devlet eli ile dikkat edin. Onun için tabii bir konuya daha değineyim de fakıflar dükkân kiralar. Çok güzel, kiralayacak. Ama vakıflar ingilizden aldı işte meydanı iftiharımız falan, güya daha iyi yöneteceğiz. Vakıflar ne bir tekamül gösterebiliyor, ne bir gelişme gösterebiliyor, ne bir yeni yatırım yapıyor. Sadece kiraladığı mallardan aldığı paralarla personel öder duruma geldi. Bunun tersini söyleyecek varsa çıksın söylesin. Vakıflar bugün evkaf sadece personeli ödeme kaygılarıyla hesaplar kitaplar yapmakta. Meclisten geçirdiğiniz bir yasa ile de kiraları istediği tarzda artırma yetkisi verdiğiniz için vira onu yap. E ver. İnsaf, insafla. Yani artırsın, biz de taraftardık. Vakıf 300-500 liraya dükkân kiralamasın, ev kiralamasın. Artırsın onu. Artırsın ama makul düzeyde artırsın. Bugün kazancı olamayan faizini ödemeyen bir esnafın karşısına dikilip de, e burası çok parlak bir yerdir, dolayısıyla burdaki dükkân kirası 500,000'dir, 1,000,000'dur demesin. Mümkün değil efendim. Eğer o insanlar ödeyemiyorsa ne oluyor sonradan? Kara paranın aklanması yolu ile bu memleket ilelebet altıncılar habire hava parası ile esnafın elinden dükkânları almakta ve köşe başlarında ikişer üçer altıncı dükkânı açılmaktadır. Bunun sonu budur. Vakıflar da aynı. Yine devlet eli ile bu esnafa yetmezmiş faiz, yetmezmiş gümrük belası, yetmezmiş turizmin azaldığı sıfırlandığı, bir de kira yolu ile vakıflar son darbeyi indirmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bu esnafın üretiminde, bu pahalılık ortamında esnaf ve zanaatkarların sorunları taksicisinin de, ayakkabıcısının da, dükkân sahibinin de giderek büyümektedir. Lütfen tedbir alın. Lütfen Hükümet olarak artık ekonomiyi bölük pörçük ve sadece seçim maksatları ile düşünür durumdan çıkarın ve gelin bütünlük içinde bütün sektörleri masaya yatırarak soruna çözüm arayalım. Sayın Cumhurbaşkanı çıkıp da Kıbrıs sorunu ile ilişkili demecinin yanına bu memleketin turizmcileri de ölçüyor. Onun için Türkiyemiz açın bize 50,000,000,000 vermek mecburiyetindedir demesin. Böyle şey olmaz. Dünyanın hiçbir yerinde olmaz. Bir Cumhurbaşkanı bunca sorun arasında, ekonominin bunca sorunları arasında sadece turizmcileri aldıkları kredileri geri veremedikleri için ihtiyaçları olan 50,000,000,000'ı söylüyor ve bunu televizyondan da Türkiye'ye duyuruyor 50,000,000,000'ı verin. Ben burdan şunu söyleyim. 50,000,000,000'ı Türkiye verir. Türkiye bugüne kadar acımamıştır. Türkiye bugüne kadar bu memleketi çok para akıtmıştır, çok para vermiştir. Ama Sayın Cumhurbaşkanının veya Hükümetin turizmcileri kurtarmak maksadıyla istediği 50,000,000,000 şimdiki yöntemlerle buraya verilsin, yine o 50,000,000,000 da bazı ceplere akacaktır ve bu ekonomiden ne turizm, ne esnaf, zanaatkar, ne sanayi kurtulacaktır. Böyle boşu boşuna hesapsız kitapsız ortaya bir plân program çıkarmadan para istemek hiçbir işe yaramaz. Mart başlarında gideceksiniz, bütün sektörleri birlikte düşünerek birlikte planlayarak ona yardım buna destek için para değil. Orneğin esnafı ve zanaatkarı, küçük üreticisi destekleyici bir yatırım bankası, kredi bankası halk bankası türünde mi yaparsınız, emekli bankası türünde mi yaparsınız? Kısa sürede gerçekleştirmek mecburiyetindedesiniz.

İhtiyat Sandığı paralarının 40 milyarını Tuncer Beyin imtiyazına, parti meclisi üyelerinizin imtiyazına vermek yerine, böyle çok maksatlı yatırım bankalarının bu memlekette gelişmesi uğruna harcayabilirsiniz ve o İhtiyat Sandığı, o bankalara ortak edilebilir. Dolayısıyla parası da değerini kaybetmez. Esnafın, işçinin kesintilerinden birikmiş olan fonlar da böylece değerlendirilmiş olur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her kesimden gelen yakınmalar gittikçe çoğalmaktadır ve her zaman ben söylüyorum. Küçümsemeyin. Örgütler çıkış yolu buldukları gün, bu memlekette bugün gördüğünüzden çok daha büyük boyutlu patlama düzeyinde eylemler kesinlikle başlayacaktır. Çünkü, durum hiç de sizin yansıtmaya çalıştığınız, anlatmaya çalıştığınız gibi pembe değildir. Ülkemizde, ekonomik açıdan, her kesimden bir avuç büyük toptancı, tüccar ve bankacı hariç, her kesim de oldukça karanlıktır. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim. Efendim, Yüce Meclisin onayına sunulacak bazı hususlar vardır.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)-
Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun Sayın Maliye Bakanı.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; değerli arkadaşımın genelde ekonomik sorunlar, özelde de esnaf ve zanaatkâra yönelik sıkıntılar konusunda yapmaya çalıştı ama, genelde çok çeşitli konulara dalmak suretiyle konuyu fazla genişletti ve çok kısa sürede bizi itham ettiği şekilde siyasi yahut partisel birtakım mesajlar vermek yöntemini, bizi itham ettiği şekilde kendisi

yapmıştır. Bunu peşinen söylemek isterim. Bu ülkede, ben 11 yıldır bu Meclisteyim. 11 yıl içinde refahımızın, rahatımızın en iyi olduğu günlerde dahi, ben tenkit edeyim de içinde olayım zihniyetiyle olan, yapılan konuşmalar, bugün bir sıkıntı sonunda geliniyor ve deniyor ki biz söylediydik. Nesi söyledin kardeşim? Bu ülkede dün neydik, bugün ne olduk? Bunu teslim etmek durumundayız. Bugün alın, bütün komşularını, mızı alın. Sanki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bütün teknolojisiyle, bütün tabiat kaynaklarıyla, herşeyiyle o kadar verimli, o kadar bol kaynağa sahip çbir devlettir ve bu kaynaklar heba edilmiştir fikri burada canlandırmaya çalışıldı. Yoktur öyle birşey. Yok. Her gün methettiğimiz Güney Kıbrıs ekonomisi dahi bugün, gazeteleri her gün alın, okuyun. Aynı sıkıntıları çekmektedir, aynı tabiat şartları, aynı özellikler, aynı ekonomik özellikler bizde de cari. Alın Amerika'yı, bırakın, Güneyi de bırakın, gelişmiş ülkeleri, yüz binlerle işçiler her gün işten duruyor. Yüz binlerle firmalar kapatılıyor. Alın Anavatanımızı, orada da aynı, İngiltere'yi alın, :10'ları geçmiş işsizlikleri. Bunlar, yani sadece bizim yaşadığımız sıkıntılar ve bizim partizanca yaptığımız uygulamalar dolayısıyla, iddia edildiği şekilde bir fikir serdetmek, tamamen hakikatlerle bağdaşmayan bir konuşma yapmak demektir. Bunu biz kesinlikle reddediyoruz. Bugün, elbette, biz söylüyoruz zaten. Bu sıkıntılar, belli sıkıntılar var. Türlü katmanlarda çekilen sıkıntılar var. Hükümetimiz, bunların da projelendirilmesi, plânlanması ve bu kaynakların yaratılması çalışmaları içinde. Biz açıkladık bunları. Basın toplantılarında da açıkladık. Türkiye'mizin sayın bakanları geldiğinde, onlarla yaptığımız toplantılarda da açıkladık. Kendileri de biliyor iyice.

Kendileri de biliyor iyice. Mart başında gidilecek, bunlar yeni bir dengeye konulacak. Hiçbir katmanımız, esnafımız olsun, işçimiz olsun, turizmcimiz olsun, endişe etmesin, bu Hükümet, bu Devlet bunları da halledecek kabiliyettedir. Sorunları biliyor ve bunun çarelerini de bulacaktır. Ama güncel sıkıntılar yok mu? Var ve hiçbir zaman da ortadan kalkmaz. Madem ki bir devletsin, bir halksınız ve devamlı dinamik bir yapı gösteriyorsunuz, bu sorunlar da olacaktır. Efendim bankalar şunu yapmış, bunu yapmış. Doğrudur, yaptı. Esnaf kendi kendine teslim etmiş bankalara ve o da faiz almış, vesaire. Peki şimdi bir de yapılanmaya bakalım. Bizim ekonomik yapımız işinde kurumlaşma önemli değildir. Belki tarihi bir sürece girmemiz gerekir. Bugün aile işletmeleri, veyahut ferdi teşebbüsler hakim ekonomik yapı içerisinde. Zaman zaman finans sorunlarına düşebiliyor ama hiçbirimiz sıkıntıya düştük diye bir ortak aramaya çalışmıyoruz. Birtakım kaynakları elde etmeye çalışıyoruz. Bir firma sıkıntıya mı düştü, o sahada çalışan başka bir firma ile birleşmek sureti ile ekonomide etkinliğini devam ettirmeyi düşünmüyor. Tabii ekonomik tarih içerisinde bunlar da gün gele olacak. Ama bugün alıştığımız yapı bu gibi sorunlara cevap bulamazken, değiştiremediği için cevap bulamamaktadır. Bugün türlü sebepleri tekrar saymaya gerek yok. Turizmin etkilendiği aşikârdır. Ama bu turizmin bir yıl etkilendiği , bu yıl tekrar açıldı. Göstergeler onu gösteriyor. Aynı şekilde esnaf ve zanaatkârların da bundan bu gelişmeden nasibini alacağını rahatlıkla söyleyebiliriz. Ama bir yıl sıkıştı diye o sektörler battı, mahvoldu diye bir yargıya varmak da yanlıştır. Bu sektörlerdeki birikim, bu sektörlerdeki rezervler yeterli olmamış olsaydı, iki sene dayanamazdı bu insanlar. Elbette bu sıkıntılar, bütün ekonomik katmanlar, fertler, şirketler de hep beraber çekti ve

bunun da mutlaka atlatılacağı inancındayız, bütün çalışmalarımız da o yöndedir.

Şimdi turistlere kredi temin etme, sanayicilere kredi temin etme bu ülkede bir kere peşinen kabul edelim, bir finansman sıkıntısı vardı. Biz bunca yıldır esnafımıza, zanaatkârimıza selektif kredi vermedik mi, düşük faiz vermedik mi, vermeye devam etmiyor muyuz? Ama kaynakları bir noktaya kadar sizi sınırlandırıyor. Aynı şekilde sanayiciye vermedik mi, vermeye devam etmiyor muyuz? Ediyoruz. Turizmciye vermedik mi? Verdik, vermeye de devam ediyoruz. İlanihaye ekonomide üretilen, ekonomide katma değer yaratan her sektöre Hükümetimiz bütün imkânlarını kullanarak gerekli takdiği yapmaktadır. Çok değil daha 5,10 sene önce organize sanayi bölgelerinde bir tek atölye bulamazdınız. Ama bugün her kazada sayılabilen bir şekilde ve cesamet itibarı ile de her gün gelişen, büyüyen tesislerimiz çoğalmaktadır. Bu bir dinamizmi göstermektedir. Ama bu tesisler de zaman zaman sıkıntıya giriyor. Bugün dünyada yaşanan en önemli ekonomik özellik tüketim temayüllündeki durmadır. İnsanlar kazandıklarını harcamama politikasını gütmektedir.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Para yoksa neyi harcayacak?

NAZİF BORMAN (Devamla) - Hayır, parası olan da harcamıyor. Bugün Amerika'da da aynıdır, İngiltere'de de, Kuzey Kıbrıs'ta da. Parası olan eskisi gibi harcamıyor, çünkü yakın zamanda bir Körfez Krizi geçirdik, bir bilmem mali sıkıntı geçirdik, bir tedbir olsun diye harcamıyor. Yani dün maaşını aldığı anda bir memur hiç gözünü kapayarak, gidip evine sırası ile ihtiyacı ne ise alabiliyordu.

Belki ihtiyacı olmadan da çoluk çocuğuna cihaz olabilecek şekilde yatırımlar yapıyordu. Biz de yaptık, siz de yaptınız, biliyorsunuz. Ama bugün görüyoruz ki istatistiklerden, hiçbirimiz bu harcamaları yapmamayı yeğliyoruz. Cebinde parası olan da yapmıyor, müstakbel kazancına dayanarak yine de yapmıyor. Yani bu tutukluk vardır. Sadece bizim ülkemizde değil, bugün gelişen ülkelerde de aynı. Bir Kanada'yı alalım. Daha geçen gün Başbakanın açıklaması vardı. 1990 sonunda bütün maaş ve ücretleri dondurdu. Niçin dondurdu? Dondurdu işte. Diyor ki, şimdi maaş ve ücretler donacak, işçiler, bir sene, iki sene sıkıntıya girecek, biz tekrar üretimimizi ve ihracatımızı geliştireceğiz. Verdiği gerekçe bu. Orada demokrasi var. Ama bu tedbirler alınabiliyor. Bizde hâlâ devam eden ve bu konuda sendikalarla uzlaşmaya çalıştığımız konuların felsefesi yatıyor. Bu fedakârlığı kim yapacak? Birileri yapacak bu fedakârlığı. İşçi de yapacak, çiftçi de yapacak, bankacı da yapacak, sermayedar da yapacak, herkes yapacak. Ha, bunu yapmadığımız takdirde ne olacak? Huzursuzluk olur. Herkes bir tarafa çekiyor. Çünkü herkes kendini haklı görüyor.

Özetlemek istediğim durum şudur: Değerli arkadaşım, hakikaten belli sorunlardan bahsetti. Bu sorunları inkâr etmiyoruz. Ama bu sorunlar devam eden bir sorun zinciridir. 15 sene evvelki gazeteleraaçın, 20 sene evvelki gazeteleri açın. Ekonomik konseylerin Saray Otel'de toplandığını ve yine aynı sorunlara çare aradığını görürüz. Neydi bu aradığı sorunlar? Efendi, ülkemizde ulaşım yok, bir limanımız yok, hayat pahalılığı almış başını gidiyor, fiyatlar denetlenmiyor. Çiftçiye, efendim düşük faizli kredi verilmiyor. Ben çok iyi hatırlıyorum, 1967'lerde, 1966'larda, 1970'lerde hep aynı münakaşaları yapıyorduk. Bugün de aynı konular devam ediyor. Bunlar ekonomik müesseselerdir. Yani ekonomide yaşanan ve bir türlü çaresi bulunamayan, ilâcı bulunamayan hastalıklardır. Bu ilâç bulunacak da değil. Yani bu sorunlar

eğer toplum devamlı bir gelişme ve dinamik bir yapı içerisinde ise, bunlar her gün şekil değiştirerek devam edecek. Ulaşım niçin çözülemiyor? Çözülemiyor, çünkü 5 sene önce 60,000 kişi taşırdınız, ulaşım imkânlarınız yetersizdi, bugün 300,000 kişi taşıyorsunuz, yine yetersizdir. E, pek tabii. Devamlı dinamik bir yapı içerisinde, devamlı gelişen bir ekonomi içerisinde bu sorunların ortadan kalkmasına imkân yok. Bir maliyeci, bir ekonomist bunu iddia edemez. Ben sorunları 'A'dan 'Z'ye çözeceğim diyemez. Bunlar her zaman var olacak. Ama bunlar şekil değiştiriyor. Dinamik bir yapı içinde bu sorunlar da ortadan kalkmaz. Enflasyon da kalkmaz. Ama önemli olan, enflasyonu iyi tahlil etmek. Burada bizim kusurumuz mu var? Yok. Herkes biliyor sebebini. Her gün kullandığımız para birimi dolayısıyla mallar pahalılanıyor. Üretimimizin girdileri her gün pahalılanıyor. Yani bunu, önemli olan iktidarlar yapabildiği oranda gerekli tedbirleri alıp düzenlemeleri yapmasıdır. Dolayısıyla Sayın Ergün Vehbi arkadaşımın güya bugün Hükümetin birtakım tedbirleri almaması dolayısıyla ekonominin ve ekonomideki türlü katmanların alt-üst olduğunu, birleşen olduğunu ortaya koyan gelişmeyi ne bilimsel olarak, ne de politika olarak ortaya koyduğu şekilde değildir.

Eğer ekonomik realitelerle , bilimle düşüncelerimizi geliştireceksek ve bunun doğrularını da ortaya koymamız lazımdı. Ben öyle inanıyorum ki bu yeni Cumhuriyet, bu yeni Devlet pek çok gelişmiş ülkenin dahi sallandığı bu zamanda, ekonomik anlamda, gayet yumuşak bir şekilde bu sorunları atlatmaktadır ve bunun tedbirlerini almaktadır. Çok yakında bütün sektörlerle aynı şekilde müsbet etki yapacak tedbirlerimiz de gelecektir. Hiçbir sektörün esnaf olsun, çiftçi olsun, sanayici olsun, turizmci olsun endişe duymasına gerek yoktur. Mevsimsel olarak zaman, zaman ortaya çıkan sıkıntıları elbirliği ile halledilecektir. Ben o inancı taşıyorum. Dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim. Sayın milletvekilleri; Yüce Meclisimizin onayına sunulacak iki konu vardır. Nisabın olup olmadığını bir tespit etmek istiyorduk.

KATİP - Nisap vardır efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Sayın milletvekilleri; birinci konumuz; Başkanlık Divanınının Ekonomi , Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Türkiye Büyük Millet Meclisine yapacağı ziyarete ilişkin Karar Önergesidir. Lütfen okur musunuz?

- 2936 -

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Sayı:B.D.K.NO:12/2/1992

7 Şubat 1992

Cumhuriyet Meclisi Genel Kuruluna,

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının
7 Şubat 1992 tarihli toplantısında almış olduğu
"Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin
Türkiye Büyük Millet Meclisine Yapacağı Ziyarete
İlişkin Karar Önergelerini" ilişikte onayınıza
sunarım.

Dr. Vehbi Zeki SERTER
Cumhuriyet Meclisi Başkan
Vekili

2937/...

DONEM: II
YIL : 2

TARİH: 7 Şubat 1992

B.D.K.NO:12/2/92

CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANLIK DİVANININ, EKONOMİ, MALİYE,
BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİNİN TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE
YAPACAĞI ZİYARETE İLİŞKİN KARAR ÖNERGESİ.

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Hüsamettin Cindoruk'un 4 Şubat 1992 tarihli resmi daveti uyarınca, Cumhuriyet Meclisi Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi Başkan ve Üyeleri, Ulusal Birlik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Mustafa Adaoğlu, Meclis Genel Sekreteri Sayın Osman Uzunoğlu, Yasalar ve Kararlar Şube Amiri ve Komite Raportöründen oluşan heyetin, görevli olarak ve eşleriyle birlikte, Bütçe Plan Komisyonu çalışmaları ile Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan veya bulunmayan partilerin Meclis içi ve Meclis dışı faaliyet mekanizmalarının işlevlerini izlemek ve temaslarda bulunmak üzere, 18.2.1992 - 24.2.1992 tarihleri arasında Türkiye Büyük Millet Meclisini ziyaret etmesine ve bu amaçla yapılacak tüm harcamaların Meclis Bütçesinden karşılanmasına karar verir.

Dr. Vehbi Zeki SERTER
Cumhuriyet Meclisi Başkan Vekili

Emin UZUN
İdare Amiri

Hasan KUTAY
İdare Amiri

Muharrem SOYLEMEZ
Kâtip

Kutlu EVREN
Kâtip

Unal USTEL
VATİS

2938/...

- 2938 -

BAŞKAN - Efendim onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?..
Etmeyenler?...Müstenkif?...Kabul edilmiştir efendim.

Efendim, ikinci konumuz; Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa
Milletvekili Sayın Erdal Onurhan'ın yurt dışı izin istemidir.
Lütfen okur musunuz istemleri?

KATİP -

10 Şubat 1992
Lefkoşa.

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

15 Şubat 1992 - 30 Mart 1992 tarihleri arasında yurt
dışında olacağımdan, gerekli iznin verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Erdal ONURHAN
UBP Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - Efendim oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...
Çekimser?...Kabul edilmiştir efendim.

Sayın milletvekilleri; Yüce Meclisin bilgisine sunmak
istediğimiz iki konu vardır. Ulusal Birlik Partisi Gazi
Mağusa Milletvekili Sayın Ruhsan Tuğyan'ın yurt dışı izin
istemidir.Okur musunuz lütfen ?

2939/...

4 Şubat 1992

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

5.2.1992 - 10.2.1992 tarihleri arasında özel işlerim dolayısıyla yurt dışında olacağımdan izinli sayılmamı, saygı ile arz ederim.

Dr. Ruhsan Tuğyan
UBP Gazi Mağusa Milletvekili

BAŞKAN - 2'nci husus; 4 Şubat 1992 tarihinde yurt dışına giden Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'a, Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Atay Ahmet Raşit'in vekâlet etmesinin onaylanmış olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi.

Okur musunuz lütfen?

KÂTİP -

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı: 191/92

Lefkoşa, 3 Şubat 1992

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

İlgi: 3.2.1992 gün ve BB/141/76/3 sayılı Başbakanlık yazısı hk.

4 Şubat 1992 tarihinde yurt dışına gidecek olan Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'a, Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Atay Ahmet Raşit'in vekâlet etmesi hakkındaki ilgi Başbakanlık yazısı onaylanmıştır.

Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Rauf R. DENKTAŞ
Cumhurbaşkanı

2940/...

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; Birinci Kısım üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi Altıncı Kısım, Görüşülecek Tasarı ve Öneriler ile Komitelerden gelen Diğer İşlere geçiyoruz.

III. GÖRÜŞÜLEN TASARILAR

Sayın milletvekilleri; bu kısımda, ilk olarak bir önceki birleşimde madde madde görüşülmesine başlanan Din İşleri Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı görüşülecektir. 1'inci madde görüşülüp onaylanmıştı. Şimdi 2'nci maddeye geçiyoruz.

2'nci maddeyi okur musunuz lütfen?

KATİP -

Tefsir 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:

"Aylık", Din İşleri Dairesinde görevlendirilen memurlara, bu Yasada öngörülen kadrolara dayanılarak hizmetleri karşılığında ay üzerinden verilen parayı anlatır.

• "Daire", Din İşleri Dairesini anlatır.

"Geçici Personel Ödeneği", bu Yasanın 17'nci maddesinin (2)'nci fıkrası kurallarına bağlı olarak Din İşleri Dairesince, atanma koşulları uyarınca çalıştırılan personele ödenen parayı anlatır.

"İzin Kazandıran Hizmet", 42 günlük hastalık izni dışında olan ve Sağlık Kurulu Raporu ile verilen hastalık izni ile gaybubet izni dışındaki tam maaş alınarak yapılan hizmeti anlatır.

"Memur", Din İşleri Dairesinin Genel Yönetim İlkelerine göre yürütmekle yükümlü olduğu hizmetlerinin gerektirdiği asıl ve sürekli görevleri yerine getiren ve Din İşleri Dairesinden aylık (maaş) alan sürekli personeli anlatır.

"Memuriyet Görevi", Din İşleri Dairesinin genel yönetim ilkelerine göre yürütmekle yükümlü olduğu hizmetlerinin gerektirdiği ve Din İşleri Dairesinden aylık (maaş) alınarak yapılan görevleri anlatır.

"Müftü", bu Yasanın 8'inci maddesi kuralları uyarınca atanan Müftüyü anlatır.

"Sözleşmeli Ücreti", bu Yasanın 17'nci maddesinin (2)'nci fıkrası kurallarına bağlı olarak Din İşleri Dairesince sözleşme ile çalıştırılan personele ödenen parayı anlatır.

"Tamamlanmış Hizmet Ayı", bir takvim ayında tam maaş alınarak yapılan hizmet süresini anlatır.

"Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi", Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasasının 5'inci maddesi kuralları uyarınca oluşturulan Vakıflar İdaresi ve Din İşleri Dairesinden oluşan Dairesi anlatır.

"Yönetim Kurulu Başkanı", Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulu Başkanını anlatır.

"Yönetim Kurulu", Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası uyarınca oluşturulan Yönetim Kurulunu anlatır.

BAŞKAN - 2'nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?... Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Madde kabul edilmiştir.

KATİP -

Amaç 3. Bu Yasa, Din İşleri Dairesinin görev ve işlevlerini ortaya koymayı, Din İşleri Dairesi memurlarının hizmet koşullarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak ve yükümlülüklerini, sorumluluklarını, aylık, ücret ve ödeneklerini, güvencelerini, disiplin işlemlerini ve öteki özlük işlerini düzenlemeyi amaçlamaktadır.

BAŞKAN - 3'üncü madde hakkında söz isteyen var mı?... Oylarınıza sunuyorum. Maddeyi kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Madde kabul edilmiştir.

Nisap yoklaması yapınız lütfen.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. 4'üncü maddeye geçiyoruz.
Okur musunuz lütfen?

KATİP -

Kapsam 4. (1) Bu Yasa, Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi tüzel kişiliği içinde yer alan Din İşleri Dairesini kapsamına alır.

(2) Bu Yasanın personele ilişkin kuralları, Din İşleri Dairesinin yürütmekle yükümlü olduğu hizmetlerin gerektirdiği asıl ve sürekli görevlerde çalışan ve Din İşleri Dairesinden kadrolara dayanılarak aylık (maaş) alan memurlara uygulanır.

(4) Din İşleri Dairesinde sözleşmeli, geçici personel veya işçi olarak çalıştırılanlar hakkında bu Yasada öngörülen özel kurallar ve Yönetim Kurulunca belirlenen çalışma esasları uygulanır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Madde üzerinde söz isteyen?
Peki. Oylarınıza sunuyorum maddeyi. Kabul edenler?..Etmeyenler?...
Çekimser?....Madde kabul edilmiştir.

5'inci madde.

KATİP -

Tüzük Yapma Yetkisi 5. Bu Yasada belirtilen konularda Yönetim Kurulunca hazırlanacak tüzükler, Bakanlar Kurulunun onayı ve Resmi Gazete'de yayımlanması koşuluyla yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteyen? Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?..Etmeyenler?...Çekimser?... Madde kabul edilmiştir.

KATIP -

İKİNCİ KISIM

Din İşleri Dairesinin Kuruluş ve Görevleri

Din İşleri
Dairesinin
Kuruluş ve
Görevleri

6. (1) Din İşleri Dairesi, Vakıflar Orgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kuruluna bağlı dini ve İdari bir kuruluştur.

(2) Din İşleri Dairesinin görevleri şunlardır:

(A) İslâm dininin inançları, ibadet ve ahlâk esasları ile ilgili bütün işleri yönetmek;

(B) Din ve ahlâk konusunda Kıbrıs Türk Halkını aydınlatmak;

(C) İslâm dinini, Atatürk devrimi ve ilkeleri ışığında, taassup, gerici, istismarcı ve siyasi faaliyetler dışında tutmak;

(Ç) Hutbeleri, vaazları, dini günleri, namazları ve vakitleri düzenlemek;

(D) İslâm dinine girmek isteyenler için gerekli işlemleri yapmak;

(E) Yönetim Kurulunun din işleri hakkındaki kararlarını uygulamak; ve

(F) Cami, mescit ve minarelerin inşaat, tamir ve donatılarını yapmak;

(3) Müftünün yazılı izni olmaksızın camiler, cami avluları, cami tesisleri, cami teknik cihazları ve cami muhteyyatı normal din ve ibadet amaçlarından başka amaçlarda kullanılamaz.

Bu fıkra amaçları bakımından "Normal din ve ibadet amaçları", Vakıflar Orgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulunun onayı ile Müftünün önceden saptadığı amaçlardır.

BAŞKAN - Efendim 6'ncı madde üzerinde söz söylemek isteyen, söz almak isteyen?...Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?.. Siz kabul etmiyor musunuz?

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) -Hayır.

BAŞKAN - Çekimser?...Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Din İşleri 7. Din İşleri Müftülük şeklinde örgüt-
Dairesinin lenir.
Oluşumu

BAŞKAN - 7'nci madde hakkında söz isteyen?
Oylarınıza sunuyorum maddeyi. Kabul edenler?...Etmeyenler?
Çekimder?...Kabul edilmiştir.

KATİP -

Müftünün Atanma ve Görevden Alınma Koşulları 8. (1) Bu Yasada öngörülen görev ve yetkileri kullanmak üzere Din İşleri Dairesinden sorumlu olacak bir kişiyi Cumhurbaşkanı, Başbakanın önerisi üzerine, Müftü olarak atar.

Ancak, uygun nitelikte kişi bulunmaması halinde, bu Yasadaki nitelikleri taşıyan herhangi bir kişi de emekli olup olmadığına bakılmaksızın, sözleşmeli olarak aynı yöntemle Müftü olarak atanabilir ve hizmetlerine gereksinim duyulduğu sürece yaş haddi ile sınırlı olmaksızın istihdam edilebilir.

(2) Müftünün görevine son verilmesi, atanma esaslarında öngörülen usule göre yapılır. Görevine son verilen Müftünün kazanılmış hakları saklıdır.

BAŞKAN - Efendim, 8'inci madde hakkında söz almak isteyen?...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Var efendim.

BAŞKAN - Buyurun.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) - Efendim, atanma şekli burada yanlıştır. Diğer maddelere hiçbir itirazımız yoktur. Yeni düzenlemeyi benimsiyoruz. Müftülük olarak örgütlenmesinde de isabet vardır. Ancak, atanma şekli, bize biraz garip geldi. Yani Başbakanın önerisi ile Cumhurbaşkanı müftü atayacak. Yeni bir mekanizma oluşturduğu takdirde herhalde, yani Türkiye'deki benzer uygulamalara da bakmak suretiyle yaklaşılması lâzımdır. Bilmiyorum Komite Başkanı bu konuda yeni bir yaklaşımınız var mı veya düşünceniz var mı?

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) - İnceledik ve aynı durumda kaldı.

İSMET KOTAK (Devamla) - Efendim?

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Esas şeyinde de böyledir. Daha önceki şeyleri de...

İSMET KOTAK - Bunu biraz daha yayın bir... Yani Hükümetin önerisi, bir mekanizma getirmek lâzım. Bunu ne kadar daraltırsanız, mahsuru o kadar artar ve haksızlık olayı daha fazla artar. Ben sadece bunu eleştiriyorum. Yeni bir öneri sunmak niyetinde değilim, ama bir kişinin önerisi, öbür kişinin ataması şekline çevirdiniz. Halbuki bir mekanizmadan yapmak lâzım. Yani atanmayı almayanlar, haksızlığa uğradığını ileri sürecekler, onun için. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kotak.

Buyurun Sayın Akın.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yasanın sunuşunda Türkiye'de olduğum için, geneli hakkında görüş beyan etmemiştim. Hem bu madde gerekçesi ile genelinde de söz almış bulunacağım ve bir dahaki maddelerde söz almamak için...

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Alamazsın.

KENAN AKIN (Devamla) - Türkiye'deydim Sayın Başkan.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Madde üzerinde konuşuyoruz.

KENAN AKIN (Devamla) - Genelinde de söz almadığım için, geniş kapsamlı tutmak istiyorum.

Daha önce Komite çalışması ile gelen, oybirliği ile gelen Yasa, şu anda benim kesinlikle bazı değişiklikleri kabul etmemin, parti görüşü çerçevesinde kabul etmemiz mümkün olmadığı için, Din İşleri Yasasına, şu andaki mevcut tadilatları ile olumlu bakmamız mümkün değil. Eğer, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkı bugünlere gelmişse, manevi duygularından hiçbir zaman taviz vermemişse, Güneyde sembolik olarak kalmış olan, cami minarelerimize asılan Türk Bayraklarının vermiş olduğu güven ve iman kuvveti ile gelmiştir. Şimdi bu Yasa ile, daha önce Vakıfların hazırlamış olduğu taslak çerçevesinde 240 tane olan imam kadrosunu, ne halse 200 tanesini kırarak 40 taneye düşürerek biz Din İşleri Yasasını ölü olarak doğurmaya çalışıyoruz. Ölü olarak doğan Yasanın, şu anda manevi duygularını zaten yitirmekte olan toplumumuzda büyük hasarlara yol açacağı inancı içerisindeyim. Bir müftüyü, 'A'yı, 'B'yi veyahutta şu anda şu 'A' makamındaki kişiyi emeklilik yaratmak veyahutta yıllardan beri, efendim Londra'da birşeyi çalarken yakalanmış olan kişinin hâlâ müftülük makamının doldurulmamasını bu Yasa ile kapatmak isteniyorsa, yanlış bir olaydır. Kaldı ki müftünün atanmasında tanımı, tabiri olmadan Başbakanın teklifi ile, Cumhurbaşkanının da kabulü ile olacaktır. Kimdir bu müftü? Siyasi bir makam haline getirmek istiyoruz. Kaldı ki müftü olayı bu memlekette, din olayını yönlendirecek, daha aydın şekle getirebilecek kültüre sahip olacak kişi olması lâzım. Belirli bir komitenin, Din İşleri Vakıflar Yönetim Kurulunun belirli bir şartlara haiz olan kişiyi tayin etmesi gerekmektedir. Eğer Başbakanın teklifi, Sayın Cumhurbaşkanının onayı ile de olacak olursa, bu iş yine siyasete dönecektir.

Bugün UBP varsa, yarın başkası vardır. Başka parti beğenmiyorsa müftü değişmeye kalkacaktır. Belirli bir eğitim sisteminden, İlahiyat Fakültesi mezunu, sadece imamlarda koyduk, müftü tabirinde yok.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Niçin?

KENAN AKIN (Devamla) - Bu yanlıştır. Müftü tabirinde yoktur. Böyle bir atama gelirse o zaman yani İlahiyat Fakültesi mezuniyeti bile ortadan kalkmaktadır. Başbakan şu vasıftaki kişileri görevlendirebilir.

BAŞKAN - Kenan Bey, efendim imzanız varmış, oybirliğiyle.

KENAN AKIN - Hayır efendim, kesinlikle. Hayır Sayın Başkan kesinlikle.

BAŞKAN - Raporda öyle efendim.

KENAN AKIN - O zaman Komitedeki arkadaşlarımızın çalışması yanlıştır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Bir dakika.

KENAN AKIN (Devamla) - Öncekinde oybirliğidir. İlk önce gelen.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - İşte burda imzan var.

KENAN AKIN (Devamla) - Hayır, kesinlikle oyçokluğudur. Hayır kesinlikle. Sayın Curcioğlu bilir, kesinlikle. Böyle kırılmış bir vaziyette, yani ölü doğmuş bir yasayı kabul etmemiz mümkün değil. Şu anda camilerimizde zaten bir çok köylerde imam yoktur. Bazı köylerde cenaze olduğu zaman cenaze namazı kılınmadan cenaze defnediyorlar. Kesinlikle Sayın Başkan.

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN
CURCIOĞLU (Yerinden) - Sizin oybirliğidir.

KENAN AKIN (Devamla) - Hayır kesinlikle.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ali Beyin
var raporda.

KENAN AKIN (Devamla) - Hayır kesinlikle. Ben önere-
cektim üstelik iki-üç tane imam için yaptıktan sonra kesin-
likle. Hayır canım. Yani Din İşleri Yasasından ayrı bir konu
var mı? Genelinde ben ret oyu veriyorum. O haliyle imkânı
var mı?

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Bir de müftünün
nitelikleri vardır.

KENAN AKIN (Devamla) - Yanlıştır. Komitedeki rapor
yanlıştır o zaman, belli değildir.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yok, raportör
yazdı orda.

BAŞKAN - Şimdi benim...

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Başkan yanlıştır.
Komitede...

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Siz dediniz
ki, ben dediniz olumlu vermem dediniz.

KENAN AKIN (Devamla) - Evet.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ama olumlu
verdiniz.

- 2950 -

KENAN AKIN (Devamla) - Hayır canım, hayır, kesinlikle.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Raporlarda var aşağıda.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Düzeltin geri çektim şimdi fark etmez.

KENAN AKIN (Devamla) - Hayır, Komitede olumlu oy verdiğimizizi kimse söyleyemez. Yanlışsınız.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Git raporlara bak.

KENAN AKIN (Devamla) - İlk aşamada, ilk şekliyle olumlu idi, oybirliğiyle geldi.

BAŞKAN - Çünkü oybirliğiyle okunmazsa niye oybirliğiyle gelir?

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Raporda yoktur.

KENAN AKIN (Devamla) - O zaman sizin rapordaki çalışma sisteminiz yanlıştır.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Olmaz, zabıtlar var aşağıda.

KENAN AKIN (Devamla) - Hayır kesinlikle efendim böyle bir yasaya, ölü doğan bir yasaya oy vermemiz mümkün değildir.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Tamam, geri çektim de olsun bitsin.

KENAN AKIN (Devamla) - Şu andaki haliyle 222 tane yerleşmiş, 65 tane imam açığımız var. Ondan sonra 60 - 40 gösteriyorsunuz.

2951/...

- 2951 -

TOKAY KEREM (Girne) (Yerinden) - Oy verdinse geri çek oyunu.

KENAN AKIN (Devamla) - Hayır efendim oy vermedim. Niye vermediğim şeyi niye verdim diyeyim? Yani sizin yanlışı- nıza niye katılayım ben.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Kenan Akın, herhalde toplantıda yoktun.

KENAN AKIN (Devamla) - Yok canım ortada size göre oy yoktur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yani Komitenin çalışması da gülünç esasında. Yani ne bileyim, Sayın Başkan o zaman sekreterden de haberiniz yok veyahut da orada çalışan, konuşan milletvekillerini **eleştir**irsiniz, milletvekillerinin yaptığı konuşmayı o zaman daha ciddi dinleyin.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Zabıtları getireyim ister misin? Gideyim getireyim aşağıdan. Zabıtları getireyim ben aşağıdan.

KENAN AKIN (Devamla) - Hatta ve hatta Sayın Başkan ayrılmayın ben eleştirdiğim konuyu da getireyim gündeme. Türkiye'den gelen TC din görevlileri müftülüğün kontroluna girmesi lâzım. Bunu da şey yaptık. Bu şekliyle ben zaten ret veriyorum. Kim olursa olsun burada belirli bir din sistemi oturtmanız lâzım.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Öyledir bu Yasa.

KENAN AKIN (Devamla) - Bu Yasayla gelmiyor o.

Dt.GÜLİN SAYINER (Lefkoşa) (Yerinden) - Geliyor o.

2952/...

- 2952 -

KENAN AKIN (Devamla) - Geliyor. Onu da ben önerdim. Bu şekliyle ben sonraki maddelerde sadece dediğimiz oldu dedik. Fakat kadronun bu şekliyle bu Yasayı kabul etmemiz mümkün değil. Ki imam kadrosu sonradan geldi. Daha önce olumlu konuştuk fakat oylamaya kesinlikle evet demiş değilim ben.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Tamam da müftü de İlahiyat Fakültesi mezunu olacak diyor burda.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bundan sonra bak da...

KENAN AKIN (Devamla) - Tamam bundan sonra o zaman Komisyonu, zati komisyona saygılı olması için önce gelen, ilk defa Ulusal Birlik Partisi bir muhalefet milletvekiline karşı gelmesine istinaden yasayı geri çevirmişti. Değil mi? Yani daha önce bu Yasa oybirliğiyle gelmiştir bu Genel Kurula, Temmuz ayında, tatilden önce. Geldi mi?

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Paranız yoktu geri çektiniz.

KENAN AKIN (Devamla) - O zaman, hangi paradan bahsediyorsunuz. Kooperatif Merkez Bankasına üç yüz bin lira kiraya verilirse on milyonluk bina e, tabii ki vakıflarda para yok denilir.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Bilmem, alsınlar onu.

KENAN AKIN (Devamla) - Vakıflar hem para yok diyor, hem ondan sonra su fiyatına da binaları kiralıyor. Laguna Beach, yani Vakıflar para yoktur diye imam kadrosunu düşürmesi gülünçtür.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Laguna Beach ödesin.

2953/...

BAŞKAN - Peki efendim, devam edin Kenan Bey, devam edin. Sadede gelelim.

KENAN AKIN (Devamla) - Yani Vakıflarda para yok diyor, burada vakıflarda ödenek yok koşullarıyla kadrolarının düşürülmesi gülünçtür. Devlet eğer bunu lütfen yanlış anlamayın. Bu memleketteki şu andaki manevi duyguların körelmesine göz yumuyorsa bu kadroyu düşürsün. Ama kaynağı bulsun. tüm köylerde, yerleşim yerlerinde imam tahsisi için kaynak bulsun. Nasıl Turizm Teşvik Fonuna buluyorsak milyarları, faizlerini de hibe ediyorsak, herhalde imamlara da verebilecek para bulmak gerekir. Eğer iyi niyetliysek.

Bu duygularla benim bu Din Görevlileri Yasasına şu anda ölü doğan Yasaya olumlu bakmamız mümkün değil. Kaldı ki daha yaygın hizmet verebilmek için kadronun geniş tutulması gerekirdi. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Başkan bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Yasanın yeni şekline oyumuz olumludur. Biz bu Yasanın iyi bir başlangıç olduğuna inanıyoruz. Yeniden komisyon değerlendirildi. Sayın Akın'ın belirttiği bir hususu düzeltmek için söz aldım. Yasayı belki Türkiye'de olduğu için inceleme fırsatı olmadı. Burada Müftü atanmasında ben şekli eleştirdim. Yani Başbakan önerecek Cumhurbaşkanı atayacak. Türkiye'de daha ilginç bir yapısı vardır. Çünkü aşağıdan yukarıya bir hizmet olayı var. Ancak dediğiniz gibi sıradan bir kişiyi müftü tayin edemez. Hiç kimse. Yani burada Genel Kurulda yanlış anlaşılmasın diye benim oyum olumludur diye açıklamak istiyorum. Aranılan nitelikleri vardır müftünün burda. İlahiyat Fakültesi veya dengi bir yüksek öğretim kurumundan mezun olmak. Yani sıradan bir adamı atayamaz yanılmayalım. Yani burda öyle dediniz, öyle değil. Yani burada net şekilde müftünün tablosunu koyuyor devam etmiyorum, çünkü herkesin önünde vardır. Yöneticilik Hizmetleri Sınıfı şu şu şunu yapacak diyorum. Organizasyon kabiliyeti din alanında ne olacağız? Yani bir müftü, rica ederim yani burda bir kâtip tayin eder gibi müftü tayin etmiyor. Bu niteliklere haiz olacak diyor. Ve bu Yasa bunu açıklıyor. Sizin söylediğinize yaklaşım yapalım. Doğrudur. Bu ülkede ulusal mücadelesinin dayandığı bir nokta bir öğretmeni ile iki köy imamı ile bugünlere, doğrudur halkla omuz omuza geldi. Ama eğer ayacağınızı yorganınıza göre uzatmazsanız o insanları da perişan edersiniz. Ben geçen defa geçirirken soru sordum. Ben Hükümet değilim. Eğer bu Hükümet benim mekanizmamda ise ben kaynağını bulmadığım yasayı getirmem. Ama buraya geldi 6,000,000,000 dedi sonra 12,000,000,000'dan veya 10,000,000,000'dan bahsetti. Bu müftüdür. Ha bu bir dayanaktır. Yani bugün bizim din işlerimiz eskiden çok değer bir şekilde değerlendirildi. Bu bir adımdır. Memnun olmak lâzım. Müftülük şeklinde organizasyona gidilmiştir. İleride kaynak yaratıldığı takdirde buna artık sınır yoktur. Yani Eğitim Bakanlığı ile öyle idi. 100 öğretmenle başladı 3,000'e bilmem 500'e, 600'e bir bölümü. Öbür bölümü de 600-700'e dayandı. Dolayısıyla netice itibarıyla böyle bir çatı kurulduktan sonra ihtiyaç kendisi

karşılacaktır. Ama bu kürsüden bir çağrıda bulunalım.
Bu kürsüden...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın İsmet Bey
ihtiyaç var zaten.

İSMET KOTAK (Devamla) - Eğer ihtiyaç varsa toplum da
gözünü açacaktır artık. Yani bu memlekette bir evin kapısı
önünde beş tane Mercedesi olan adam eğitim kurumlarına veya
din kurumlarına yardım yapacağını da artık anlayacaktır,
bilmelidir. Ve Din Örgütü de Müftülük kendisi organize
ettikten sonra çıkıp bunu isteyebilmelidir bu toplumdaki. Ben
senin ölüme dirine bulunuyorum binaenaleyh senin de bana
bir katkı olacaktır. Toplum da bu iyi niyet artık herkese
geçirmemiz lâzım. Bizde bu vardı ama maddiyat yüzünden öldü-
rılmıştür. Harekete geçirelim. Birileri önderlik yapsın. Yeni
müftü atanması sözkonusu burda. Vardır. Müftüyü gelsin kadro-
su ile beraber bu halka yeni bir yaklaşımlar getirsinler.
Yani Gazi Mağusa'da çok güzel anane vardır. Ama bayramda
uyguluyor bunu, her gün uygulasin. En azından çıkarken belirli
miktar elalem yardım ediyor. E bu o mu? Bir organize etsek ve
ayni zamanda bir yığın kurban olayı vardır. Kim organize
ediyor bunu? Kiç kimse organize etmiyor. Bunun derisi var
geriye kalanı vardır. Bunlar iş ister ve organizasyon ister
beyler. Onun için halka iyi bir yaklaşımdır. Ben diyorum ki
bu bir başlangıçtır. Bir an evel bu çatı altında girenler
ellerinden geleni esirgemeyecekleri gibi geriye kalanlara da
yardımcı olacaklardır. Ben müftülük için söz aldım. Sıradan
bir adam müftü olamaz. Yanlış, tutanaklara geçsin diye söylü-
yorum. İlahiyat Fakültesi mezunluğu getirilmiştir burda.
Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Sayın Maliye Bakanı buyurun.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN - Sayın Başkan,
sayın milletvekilleri; bu madde ile ilgili olarak görüşleri-
nizi başka bir noktaya çekmek isterim. Müftünün atanması
için bir madde düzenlenmiştir.

Bu mevki asıl ve süreklilik arzeden bir mevkidir. Bunu doldurursanız atamasını yaptırırsınız. Bunun başka yöntemi yok. Dolayısıyla asıl ve sürekli bir mevkiye sözleşmeli nasıl atanabileceği konusunda hukuki endişelerim var. Anayasal engel olduğunu düşünüyorum. Ve Komisyonun bu noktayı inceleyip incelemediğini bilmiyorum, belki incelemişlerdir bizi lütfen bu konuda aydınlatsınlar. Eğer bir engel yoksa bir sözüm yok. Ama ben zannediyorum ki Anayasaya aykırı hükümler içermektedir. Asıl ve sürekli bir kadroya sözleşmeli atama yapamazsınız. Benim bilgim Maliye Bakanı olarak bu noktadadır. Eğer bunun aksi bir mütalaa alındıysa bize de bildirilmesinde büyük yarar var. Arkadaşların da bilinçlenmesinde fayda vardır. Maruzatım budur.

BAŞKAN - Şimdi efendim Kamu Görevlileri Yasasında sözleşmeli personel devlet kullanır. İki yıl sonra, iki yıl. Doğrudur Sayın Maliye Bakanının dikkat çekmesi. Bu 8'inci maddeyle hem müddet ortadan kalkıyor, hem de asıl ve sürekli mevkilerin...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden) - Hiç atama yapamazsın.

BAŞKAN - Ancak şu olabilir, müşavir namı altında bu göreve vekâlet ettirebilir belki. Bana bakın diyebilir devlet. Komite Başkanı bunu...

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Vekâlet ayrı.

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) - Sayın Başkan, 14.30'da tekrar bir toplantı olabilir, Komitede görüşelim.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - "Ancak"tan sonrakini çıkarın olsun bitsin.

BAŞKAN - Peki efendim. O halde birleşimi 14.30'a erteliyorum.

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Sayın Başkan, ertelemeden önce bir maruzatım daha var. Komisyon toplanacakken, gerçi müteaddit maddelerle ilgilidir ama...

BAŞKAN - Buyurun tabii.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN - Efendim, çok özür dilerim belli noktalarda ikazda bulunmak görevimdir. Şimdi biliyorsunuz kamu görevlilerinin bir düzeni var, bir Yasası var. Ve ona göre uygulamalar yapılmaktadır. Bu Yasada iki konu, iki-üç konu dikkatimi çekti. Bunları ben Komisyon toplanacakken bu fırsattan istifade ederek belirtmek istiyorum. Örneğin hizmet sınıfları ve sınıflar içerisindeki dereceler tesbit edilmiştir ve eklenmiştir bu Yasaya. Bir odacı ve şoför hizmetlerine baktığımızda şunu görüyoruz; 7/979 sayılı Kamu Görevlileri Yasasında bu hizmetler iki derece olarak düzenlenmiştir. Yani ikinci derece demıştır 4-5-6-7 baremleri; birinci derecede 8-9. Halbuki bu Yasada bakar görürüz üç derece yapmış, 4-5-6 üçüncü derece, 7-8 ikinci derece, 9-10 birinci derece. Peki böyle genel bir uygulama varken bütün kamu hizmetini bu esasa dayandırmışken Din İşleri Dairesini niye böyle yapalım? Yani bunun bence düzeltilmesi lâzım.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Biz Maliye Komisyonuna geleceğini sanırdık bunun.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Evet yine yöneticilik hizmetleri sınıfına baktığımızda şu değişikliği görüyorum, Kamu Görevlileri Yasasında iki tür yönetici var, üst kademe. Birisi Üst Kademe Yöneticisi, öbürü Üst Kademe Yöneticisi Sayılmayan Diğer Yöneticiler sınıfı ve bunların baremleri belli. Diyor ki Üst Kademe Yöneticisi Sayılmayan Diğer Yöneticiler barem 17-18'dir ve sıralıyor. Üçüncü derece diyor 17 B'dir, ikinci derece 17 A, birinci derece 18 B. Yani bir insicam var, bir hiyerarşik yükseliş var. Üst Kademe Yöneticilerine geçiyorum ondan sonra Kamu Görevlileri Yasası, 18 ve 19 olarak düzenleniyor ve burda da ikinci derece diyor 18 A, birinci derece 19.

Yani bağıyor 17 B'den ve sırası ile 17 B, 17 A, 18 B, 18 A ve 19 şeklinde bir insicam, bir hiyerarşi çiziyor. Halbuki Din İşler Yasa Tasarısında tam değişik bir sistem geliyor. 17 B.-19 combiner scale birleştirmiş B'ler gider. E dur bakalım. Hiç bu adam ehil mi, terfi almadan nasıl 17 B'den başlayıp da 19'a kadar çıkacak? Bu III'üncü derece olarak düzeliyor ve III'üncü derece diyor 17 B. II'inci derece 18 A, I'inci derece 19. E bunun 17-17 A'sı nerde? Yani 17 B'den kişi ansızın 18 A'ya mı terfi edecek? Veyahut 18 A'dan, 18 A'ya gelene kadar 17 A var, 18 B var. Yani bu kademeleri nasıl atlayacak bu kişi? Hiyerarşik yönden mümkün değil ve tabii ters olan tarafa da bizim kamu düzenimizdeki bu hizmet sınıflarının düzenleniş şekline de aykırıdır. Dolayısıyla bundan sonra bi emsal olabilir. Her yeni teşkilat yasası kendine özgü koşullar taşırsa bunun içinden çıkmaya olanak yoktur ve amme hizmetinde büyük problemler yaratabilir.

Dolayısıyla Sayın Başkan, bu iki konunun komisyonda incelenmesi lâzım. Bir de bir konuda daha komisyonumuzun tekrar müzakere yapmasında ben yarar görüyorum. Biliyorsunuz Vakıflar ve Din İşleri Dairesi veyahut teşkilatı toplu sözleşme yaptığı dönemde memurlarına birtakım menfaatler vermişti. Toplu sözleşme yaptığı devirde. Daha ne teşkilat yasaları vardı ne de emeklilik menfaatleri vardı. Ancak bir tarihten sonra kamu görevlilerine uygulanan devlet memurluğu oldu. Yani emeklilik menfaatini de tabii birtakım haklar verildi. Ama bakar görüyorum ki toplu sözleşmeden gelen haklar da bunlara ilave menfaat geri verilmeye çalışılıyor. Bu olmaz. Olmaz. Din İşleri Dairesinde ilave %15 ek menfaat veriyorsunuz. E, peki öbür dairelere niye vermiyorsunuz?

BAŞKAN - Evkafta var.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Evet Evkafta. Dolayısıyla ben bu uygulamayı yanlış görüyorum ve bundan sonra bize çok kötü emsal olabilecek bir noktadır. Bu belli başlı bu üç konudaki maruzatımın komisyonda tezekkürü ve bir kompromiye verilmesi en halisane teminimdir. Esasında yasa bir an evel geçsin,

bu zümrede çalışan, bu dairede çalışan din adamlarımız bir statüye kavuşsun. Bu en büyük arzumuzdur. Ama bu fırsattan istifade ederek bu Yasayı düzenlerken kanımca emsal olacak şekilde veyahut kötü bir emsal olacak şekilde menfaatlar vermeden de kaçınmak durumundayız. Teşekkür ederim.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Başkan.

BAŞKAN - Evet efendim buyurun.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hükümetçilik oynuyoruz biz. Yani komisyon sanki de bu Din İşleri Yasasını oturdu Hüseyin Curcioğlu ve üyeleri hepsini madde madde, Sayın Nazif Bey dinlerseniz bu hitabım size olacak. Sanki de madde madde hepsini biz hazırladık. Komisyon şimdi tu kaka, komisyon kötü iş yaptı. E benim bildiğim bu yasa Bakanlar Kurulunun onayını alarak komisyona gelmiştir Sayın Bakan. Neyin savunmasını yapıyoruz biz burda? Siz kendi yanlışlarınızı daha önce düzeltip komisyona doğru bilgi vereceksiniz.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden) - Komisyona gitti bunlar ve ikinci kez tekrar geldi.

KENAN AKIN (Devamla) - Yok kesinlikle Sayın Bakan kabul etmem bunu. Benim bile hatta ilk şekliyle komisyonun burada oybirliği ile getirmiş olduğu yasaya yine siz çıktınız bu ekonomik krizde 200 tane imamını ödeyecek parası yoktur, devlet bu külfeti karşılamaz dediniz ve geri çektiniz. Şimdi aynı ...

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - O, ayrı konu. Ona girmeyin.

KENAN AKIN (Devamla) - Aynı durumda çünkü bu yasa taslağı komisyona gelirse Bakanlar Kurulu onayını alıp gelmiştir. Ne yapıyorsun yani? Hem onaylıyorsunuz daha önce, yanlışlarla dolu veya size göre yanlışlarla dolu bir taslağı komisyona sunuyorsunuz.

- 2960 -

Komisyon çalışıyor, Bakanlar Kurulunun onayına kabul edilmiş olarak getirmiş buraya. Siz yanlış diyorsunuz. Bu bir dahaki taslaklarda, bundan sonraki taslakta hiç olmazsa aynı hatayı işlemeyin ve Komisyonu yanlış iş getiriyor Meclise, yanlış yasa getiriyor havasına lütfen sokmayın. Komisyon Hükümetin getirmiş olduğu ki UBP milletvekilleri özellikle Hükümetten gelen teklifleri olduğu gibi kabul ediyor. Çıkacaksınız bu kürsüden Komisyonun hiç bir şeyi incelemeden Genel Kurula getirmiş havasını vermektensiniz. O zaman siz Bakanlar Kurulunda ne yaptığını biliyorsunuz veyahut da sizden habersiz bazıları bir şey yapıyor. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Efendim, oturumu 14.30'da başlamak üzere kapatıyorum.

Kapanış Saati: 13.02

2961/...

İKİNCİ OTURUM
AÇILIŞ SAATİ: 15.35

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; II'nci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın, 23'üncü Birleşiminin, 2'nci oturumunu açıyorum. Ad okuyarak yoklama yapar mısınız?

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Din İşleri Yasasının 8'inci maddesinde kalmıştık. Bazı itirazlar dolayısıyla öğleden sonraya tehir ettik. Şimdi tekrar bu maddeyi aynen kalması kararına varmıştı komitemiz. Bunu ...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bir önerim olacak.

BAŞKAN - Buyurun.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Hangisi?

BAŞKAN - 8'inci madde.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) - Komite rapor sunacak mı yoksa?

BAŞKAN - Yok. Komite rapor sunacak?

HÜSEYİN CURCİOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Mayır
efendim yeri geldik sonra biz öneri yapacağız.

BAŞKAN - Tamam.

İSMET KOTAK (Devamla) - 8'inci madde için bir şeyiniz var mı?
Yoksa...

HÜSEYİN CURCİOĞLU (Yerinden) (Devamla) - 8'inci madde
için yok.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletve-
killeri; komite çeşitli noktaları inceledi tahmin ediyorum.
Benim 8'inci madde için bir değişiklik önerim var. Bu öneri
iki konuyu hallediyor. Biri yaş olayını. Yani bunun kamu
görevlisi, galiba başka yerlerde maddede yok. Kamu görevlisi
gibi erken bir emekliliği, yani 55 yaş gibi bir sınırdan
emekliliğe çıkmasını engellememiz. En azından 65 yaşına
kadar böyle bir tayin alanının devam edebilme olanağı gele-
bilir bizim önerimizde. İkincisi de

İkincisi de fiilen şöyle bir öneri yapıyorum.
8) 1. Bu Yasada öngörülen görev ve yetkileri kullanmak
üzere Din İşleri Dairesinden sorumlu müftü Yönetim Kurulunun
hazırlayacağı liste içinden Bakanlar Kurulunun önerisi
üzerine Cumhurbaşkanınca atanır.

Yani, iki kademe getiriyoruz. Yönetim Kuruluna alır, kendi biliyor çünkü kadroları. Beş kişidir. Verir Bakanlar Kuruluna. Bakanlar Kurulu da kendi bu beş kişi içerisinde değerlendirilmesini yapar, bir veya iki kişiyi Cumhurbaşkanına önerir. Cumhurbaşkanı tayinini yapar. Bir değerlendirilmez.

2. Görevine son verilmediği takdirde müftü, 65 yaşına kadar görev yapabilir, ki çekiyoruz yaşı yukarıya doğru. Nihayet bir din adamı tayin ediyorsunuz. 55 yaşında, 60 yaşında bunun emeklisine gerek yok. 65'e kadar görev yapabilsin.

3. Müftünün, ben öbürünü aynen bıraktım. Madde, fıkra (2)'deki görevine son verilme işlemidir. Onu (3)'üncü fıkra haline getirdim. Orda da müftünün görevine son verilmesi, atama esaslarında öngörülen usule göre yapılır vesaire. O, zaten fıkra (2)'de belirtilmiştir. Ben, bu öneriyi saygılarımızla Başkanlığa veriyorum.

(Önerisini Başkanlığa sunar.)

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Bir de Yönetim Kurulunun liste yapması. Aksi takdirde politik olacaktır.

BAŞKAN - Evet efendim.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Önerimiz var.

BAŞKAN - Buyurun.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bütün öneriler Komiteye gitsin.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Din İşleri Müftülük olarak örgütlenir" kelimesi yerine, "Din İşleri Dairesi Başkanlığı". Yani Türkiye'deki sistemin aynı Yasaya geçmesi. İlçelerde de müftü tayin edilecek şekilde değiştirilmesini öneriyorum.

(Önerisini yazılı olarak Başkana verir.)

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 7'nci madde oylandı Sayın Başkan.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Daha neyi oylandı?

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) - 7'nci madde oylandı ve Genel Kuruldan geçti.

BAŞKAN - Efendim?

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - 7'nci madde oylanmıştı. Biz 8'inci madde üzerinde Komiteyi çağırdık.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Geri çekiyorum Sayın

BAŞKAN - Evet, başka var mı efendim öneri?... Yoksa, Sayın İsmet Kotak'ın önerisinin görüşülüp görüşülemeyeceğini evvelâ bir oylamaya sunalım. Görüşülmesini kabul edenler?... Sayar mısınız? Kabul etmeyenler?... Müstenkif kalanlar efendim?...

KÂTİP - Öneriyi bir okuyalım efendim.

BAŞKAN - Öneriyi okuyunuz lütfen.

KATİP -

KKTC Meclis Başkanlığına,

Din İşleri Dairesi Yasa Tasarısının 8'nci maddesinin değişiklik önerisini saygılarımla rica ederim:

8. (1) Bu Yasada öngörülen görev ve yetkileri kullanmak üzere, Din İşleri Dairesinden sorumlu olan Müftü, Yönetim Kurulunun hazırlayacağı liste içinde Bakanlar Kurulunun önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca atanır.
- (2) Görevine son verilmediği takdirde Müftü, 65 yaşına kadar görev görür.
- (3) Müftünün görevine son verilmesi, atama esasları öngörülen usule göre yapılır. Görevine son verilen Müftünün kazanılmış hakları saklıdır.

İsmet Kotak
Gazi Mağusa Milletvekili
HDP Genel Başkanı.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Nasıl görevine son verilmediği takdirde. Yücelten gitti Londra'ya, kadın kilotu çaldı, gitti. Böyle müftü olursa, ben atamam bunu? Nasıl atamam? Devam ettireceğim hâlâ-

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Atar. Vardır maddelerde.

BAŞKAN - Efendim, bu konuda söz isteyen?... Tekrar oylamaya sunuyorum. Bu önerinin görüşülüp görüşülmemesini evvelâ oylarınıza sunuyorum.

OLGUN PAŞALAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Görüşülsün diye oylandı.

BAŞKAN - Görüşülsün diye oylandı. Şimdi, öneri üzerinde söz isteyen var mı?...

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Komite Başkanı ne diyor?

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) - Biz, 8'inci maddeyi aşağıda görüşüp karara bağladık. Birşeyimiz yoktur bizim.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Biz savunmamızı yapalım.

BAŞKAN - Tamam, buyurun İsmet Bey.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önerinin görüşülmesi kabul edildiğine göre teşekkür ederim oy verenlere ve vermeyenlere. Şimdi, biraz sabırla konuyu tartışmamız lâzım. Biz aşağıda bunu görüştük. Görüştüğünüz, metindeki maddedir. Bizim önerimiz değildir. Biz öneri yapıyoruz ve diyoruz müftü, siz normal memur gibi kendini erken emekliye sevketmeyin. Yani, 50 yaşında, 55 yaşında çıkmasın. 65 yaşına kadar görevde kalsın, bir. Bunu getiriyoruz burada ve bu makuldür. Bir din adamıdır buradan bahsettiğim, müftüdür.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Ya benim söylediğim olursa.

İSMET KOTAK (Devamla)- O zaman Cumhurbaşkanı ve Başbakanın önerisiyle görevden alınır. Vardır maddede. Yani, herhangi bir aksaklık varsa görevden alınma için koşul konmuştur ona.

İkincisi, burada getirmekte olduğumuz mekanizma var. Yani, bir yönetim kurulunu ona ait tutuyorsunuz, vardır ya sanızda, çıkarmadınız. Öyleyse yönetim kurulu bir liste hazırlar ve der ki, müftü ehliyetine haiz olanlar bunlardır. Beş tane, altı tane yahut dört tane ve bu gider Hükümete. Hükümet değerlendirmesini yapar ve Cumhurbaşkanı'na önerir. Ben, bu ehliyete sahip olanlar içerisinde şunu öneriyorum der. Cumhurbaşkanı beğenmezse, ikincisini önerirsiniz. Neticede diğer mekanizmalar nasıl çalışırsa o şekilde ataması yapılır. Olay budur ve bu sistem içerisinde yapılır. Sözleşme sistemi değildir bu. Doğrudan kamu görevidir. Başka çaresi yoktur bunun ve bu şekliyle, benim sunduğum şekliyle Anayasaya uygundur. Sizin bu metinde sunduğunuz şekilde de, Sayın Komisyon Başkanı biz aşağıda gördük diyor. Anayasaya aykırı olur. Sizin metinde şimdi oylar, kabul ederseniz Anayasaya aykırıdır.

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN
CURCIOĞLU (Yerinden)- Hiçbir şey kabul etmem bundan sonra.

BAŞKAN- Peki, Komite Başkanı söz istiyor mu?

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Sayın Başkan,
oylayınız efendim.

BAŞKAN- Efendim, Sayın İsmet Kotak'ın önerisini oyla-
maya sunuyorum.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan,
ben birşey söylemek istiyorum yerimden.

BAŞKAN- Buyurun.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Şimdi Sayın
Kotak, maddedeki şekilde onaylanırsa diyor, Anayasaya aykırı-
dır diyor.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kesinlikle.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- İddia.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Öyledir.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Şimdi, yani
Anayasaya aykırıysa ...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Sözleşmeli.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Şayet doğruysa
Sayın Kotak'ın söylediği, yani, bile bile biz de burada, 30,
40 tane milletvekili Anayasaya aykırı bir maddeye nasıl oy
vereceğiz? Onu biri bir söylesin bize.

- 2968 -

BAŞKAN- Bu geçmedi mi şeyden?

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Havale edin efendim Hukuk Komisyonuna incelesin.

BAŞKAN- Savcılıktan mütalâa alınmadı mı?

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Hukuk Komisyonuna havale ediniz.

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCİOĞLU (Yerinden)- Sayın Başkan, biz Savcılığı aradık biraz önce. Ancak, saat 14.00'te işi olduğunu ve gelemeyeceğini söyledi. Şimdiye kadar müftünün atanması bu şekilde oldu. Biz de öyle hazırladık.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Hukuk Komisyonuna havale ediniz. Usulü, Hukuk Komisyonuna havale edersiniz benimserseniz.

BAŞKAN- Böyle bir öneriyi şey edelim mi?

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Efendim, Komisyon Başkanı uygun görürse, ben değil Sayın Başkan. Sayın Curcioğlu'nun kabul etmesi lâzım.

BAŞKAN- Sayın Komite Başkanı, Hukuk Komisyonuna havaleyi düşünüyor musunuz efendim?

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan, bu aşamada toplantının ertelenmesini öneriyorum.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Öneri varsa daha yapılsın, komiteye fırsat verilsin, yine toplantıya görüşelim.

BAŞKAN- Evet efendim, bir öneri olacaktı. Hazır mı?

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa)(Yerinden)- Ertelensin Sayın Başkan.

BAŞKAN- Önerimiz hazır mı? Bir öneri olacaktı Başkanlığa. Efendim, Yasanın teyhirini, yazılı öneriyi....

2969/...

Sayın milletvekilleri; sabahleyin sunmuş olduğumuz bir karar vardı. Burada bir tadilat yapıyoruz düzeltilmesi için.

Karar metnine, Sayın Adaoğlu'nun isminden sonra, Sosyal Demokrat Parti Başkanı ve Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin eklenmesi, Başkanlık Divanınca onaylanmıştır. Eklemenin yapılmasını onaylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Efendim, 2'nci konumuz, Sayın Mustafa Karpaslı'nın yurt dışı izin istemidir.

İstem yazısını okur musunuz lütfen?

KÂTİP -

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

12.2.1992 - 14.2.1992 tarihleri arasında Ada haricinde olacağımdan, izinli sayılmam hususunda gerekli işlemin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Mustafa Karpaslı
UBP Mağusa Milletvekili

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

Şimdi, Meclis Başkanlık Divanının, Genel Kurulun çalışmalarına ara verilmesine ilişkin karar.

Okuyunuz lütfen.

- 2970 -

KATIP -

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Sayı: BDK.No:13/2/1992

Lefkoşa, 11 Şubat 1992

Cumhuriyet Meclisi
Genel Kuruluna.

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, 11 Şubat 1992
tarihli toplantısında, Danışma Kurulunun görüşlerini de
değerlendirerek almış olduğu "Cumhuriyet Meclisi Genel
Kurulunun çalışmalarına ara verilmesine ilişkin Karar",
İçtüzüğün 7'nci maddesi gereğince ilişkide onaya sunul-
maktadır.

Ali Süha
Cumhuriyet Meclisi Başkan Vekili

2971/...

- 2971 -

DÖNEM: II
YIL : 2

TARİH: 13 Şubat 1992

BDK No: 13/2/1992

CUMHURİYET MECLİSİ GENEL KURULUNUN ÇALIŞMALARINA
ARA VERİLMESİNE İLİŞKİN KARAR

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanı, Genel Kurulun gelecek birleşiminin 25 Şubat 1992 Salı günü saat 10.00'da kaldığı yerden devam etmesine karar verir.

Ali Süha
Cumhuriyet Meclisi Başkan Vekili

Emin Uzun
İdare Amiri

Hasan Kutay
İdare Amiri

Muharrem Söylemez
Divan Kâtibi

Onal Üstel
Divan Kâtibi

Kutlu Evren
Divan Kâtibi

2972/...

- 2972 -

BAŞKAN - Efendim, onayınıza sunuyorum tehir tarihini. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Efendim, 8'inci maddede kaldık. Birleşimi bu noktada 25 Şubat'a erteliyoruz.

Birleşimi kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 15.55

2973/...

DONEM: II

YIL: 2

CUMHURİYET MECLİSİ
23'üncü Birleşim
11 Şubat 1992, Salı
Saat: 10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.
- II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER.
- III. SEÇİMLER VE OYLANMASI YAPILACAK İŞLER.
- IV. SORULAR.
- V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASI.
- VI. GÖRÜŞÜLECEK TASARI VE ÖNERİLER İLE KOMİTELERDEN

GELEN DİĞER İŞLER:

- (1) Din İşleri Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı (Y.T.No:52/1/91) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- (2) Kıbrıs Türk Tabipler Birliği (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:104/1/91) ve Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- (3) Rihtım Harçları (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 125/1/91) ve Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- (4) Alkollü İçkiler Satış (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:138/2/91) ve Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- (5) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin, İhtiyat Sandığının 1 Ocak 1985 - 31 Aralık 1987 Mali Yıllarına Ait Hesapları ile İlgili Sayıştay Denetim Raporuna ilişkin Raporu.